

**ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО
КОНТРОЛЮ ТА АУДИТУ**

Дата: 11.07. 2023

№ 070-6-07/33

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ

за результатами аудиту: «Оцінка діяльності СКП «Київтелесервіс» щодо ефективності виконання Комплексної міської цільової програми «Електронна столиця» на 2019-2022 роки в частині закупівлі антивірусного програмного забезпечення»

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АУДИТУ	3
РЕЗЮМЕ	4
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	7
Інформація про установу, в якій проводився внутрішній аудит	7
Об'єкт внутрішнього аудиту	8
АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА	10
Ризик 1: Неefективне, нераціональне та зайве використання бюджетних коштів на антивірусне програмне забезпечення, через неналежне планування потреби в АПЗ та його кількості; відсутність внутрішнього контролю з боку керівництва СКП «Київтелесервіс» та ДІКТ за процесом закупівлі АПЗ та його подальшим використанням.	12
Ризик 2: Не в повній мірі задоволено потреби у захисті комп'ютерних мереж та систем Організацій, через недостатній рівень координації, взаємодії та інформаційного обміну між Організаціями та СКП «Київтелесервіс» щодо забезпечення АПЗ.	13
Ризик 3: Процес забезпечення АПЗ нормативно не врегульовано, через відсутність регламенту (порядку) та нормативно-розпорядчих документів.	13
Ризик 4: Недотримання принципів здійснення публічних закупівель при проведенні закупівлі антивірусного програмного забезпечення.	14
АУДИТОРСЬКІ ЗНАХІДКИ:	15
Аудиторська знахідка № 1	15
Аудиторська знахідка № 2	20
Аудиторська знахідка № 3	24
Аудиторська знахідка № 4	26
Аудиторська знахідка № 5	28
ВИСНОВОК	34
РЕКОМЕНДАЦІЇ	35

ВСТУП ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АУДИТУ

Вид заходу: внутрішній аудит.

Найменування установи, в якій проводився внутрішній аудит: Спеціалізоване комунальне підприємство «Київтелесервіс» (далі – СКП «Київтелесервіс»).

Орган, відповідальний за проведення внутрішнього аудиту: Департамент внутрішнього фінансового контролю та аудиту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент, «Аудитори», ДВФКА).

Аудит проводився: з 01.12.2022 по 19.12.2022 та з 13.02.2023 по 03.05.2023

Період, за який проводиться внутрішній аудит: з 01.01.2019 по 31.12.2022.

Напрямок внутрішнього аудиту: плановий аудит ефективності.

Цілі внутрішнього аудиту: Оцінка діяльності СКП «Київтелесервіс» щодо ефективності виконання Комплексної міської цільової програми «Електронна столиця» на 2019-2022 роки в частині закупівлі антивірусного програмного забезпечення.

Підстава внутрішнього аудиту: пункт 3 розділу «Пріоритетні об'єкти внутрішнього аудиту зі Стратегічного плану (включено за результатами оцінки ризиків)» Зведеного операційного плану діяльності з внутрішнього аудиту на 2022 рік внутрішнього фінансового контролю та аудиту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та районних в місті Києві державних адміністрацій.

Об'єкт внутрішнього аудиту:

Діяльність СКП «Київтелесервіс», пов'язана з виконанням Комплексної міської цільової програми «Електронна столиця» на 2019-2022 роки, в частині закупівлі антивірусного програмного забезпечення.

Методи збирання даних:

- аналіз законодавчої та нормативно-методологічної бази;
- опитування (інтерв'ювання, запит інформації);
- документальна перевірка;
- аналіз баз даних;
- вибіркова перевірка;
- аналітичний огляд.

РЕЗЮМЕ

Аудиторською групою було проведено оцінку ефективності виконання п. 16.20 «Закупівля антивірусного програмного забезпечення» Комплексної міської цільової програми «Електронна столиця» 2019-2022, виконавцем якої є СКП «Київтелесервіс».

За результатами проведення аудиту було встановлено ряд порушень та недоліків, основними з яких є:

- допущення неефективних та необґрунтованих витрат бюджетних коштів на загальну суму 1 990 917 грн

- повноваження СКП «Київтелесервіс» щодо виконання функції адміністратора антивірусного захисту автоматизованих робочих місць працівників Організацій не визначено відповідними розпорядчими документами;

- процес адміністрування антивірусного захисту Організацій та впроваджені політики безпеки не задокументовано, відсутні вимоги до кваліфікації працівників СКП «Київтелесервіс», відповідальних за адміністрування антивірусного захисту Організацій;

- фінансування заходу 16.20 МПЦ «Електронна столиця», яким передбачено закупівлю АПЗ для Організацій, на суму 3 341 907 грн, було використано на придбання інструменту кіберзахисту ESET Enterprise Inspector, закупівля якого відповідає заходу 16.22 МЦП «Електронна столиця» (Створення та впровадження центру моніторингу та кібербезпеки міських сервісів, закупівля програмного забезпечення для підвищення рівня кіберзахисту інформаційних систем м. Києва;);

- недотримання принципів максимальної економії та ефективності при проведенні закупівель антивірусного програмного забезпечення протягом 2020-2022 рр. в частині визначення очікуваної вартості закупівлі, що призвело до завищення вартості придбаного АПЗ та неефективних витрат бюджетних коштів на орієнтовну суму 2 873 160 грн.

За результатами аудиту рекомендується:

1. Розглянути можливість проведення претензійно позовної роботи по договору від 26.12.2018 № ЗАК-12/022 з ТОВ «Амріта комплексні рішення», в частині відшкодування збитків на суму 475260,0 грн, через неможливість використання АПЗ Panzor Anti-virus протягом 2020-2021 років.

2. Визначити та притягнути до відповідальності осіб СКП «Київтелесервіс», які не забезпечили належне використання програмного забезпечення протягом 2019-2021 рр та не поінформували керівництво СКП «Київтелесервіс» та ДІКТ про неможливість використання Panzor Anti-virus з 2020 року.

3. Впровадити контроль за використанням придбаного та переданого користувачам ПЗ (база даних користувачів ПЗ, відповідальні виконавці, звітування тощо).

4. Внутрішнім розпорядчим документом ДІКТ для заходів, спрямованих на придбання програмного забезпечення, визначити одним з показників ефективності % від придбаних ліцензій, що передано користувачам та використовується.

5. Забезпечити використання неактивованих ліцензій ESET Enterprise Inspector для підвищення захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах;

6. Розробити та затвердити регламент впровадження та використання ПЗ Eset Enterprise Inspector, яким буде передбачено: мета та цілі впровадження, відповідальні працівники за впровадження та функціонування, завдання, обов'язки та відповідальність, обмеження та повноваження, моніторинг та звітування для оцінки ефективності, тощо.

7. Регламентувати процедуру визначення потреби закупівлі програмного забезпечення. Зокрема наступне: кількість програмного забезпечення має бути визначена з врахуванням обґрунтованої кількості потенційних користувачів, технічних можливостей кінцевих точок, наявність відповідних спеціалістів, можливого резерву, а також врахувати інші критерії з метою забезпечення ефективного використання бюджетних коштів.

8. Затвердити внутрішнім розпорядчим документом ДІКТ (наказ, регламент, тощо) умови погодження закупівель ПЗ терміном дії ліцензії понад 1 рік, за наступних умов: обґрунтування доцільності більше 1 року; використання надійних та перевірених виробників ПЗ; достатня впевненість, що ПЗ може бути ефективно використане протягом всього терміну дії ліцензії.

9. Розробити регламент для централізованого забезпечення ПЗ та комп'ютерною технікою, яким буде передбачено планування потреб, облік інформації про хід виконання, звітування, тощо.

10. Для заходів МЦП, що передбачають централізовану закупівлі ПЗ та комп'ютерної техніки визначити критерії ефективності % забезпечення планових потреб.

11. Розподілити наявні (неактивовані) ліцензії АПЗ ESET Protect Entry між Організаціями.

12. Підвищити професійну компетенцію відповідних працівників ДІКТ, що здійснюють погодження та контроль закупівель.

13. Закупівлю програмного продукту ESET Inspector в 2023 році здійснювати відповідно заходу 16.22 МЦП «Електронна столиця».

14. Розробити регламент процесу адміністрування антивірусного захисту Організацій, визначивши в ньому наступне: відповідальних за його виконання, порядок розподілу, встановлення, обліку та подальше управління АПЗ, налаштування політик безпеки, порядок взаємодії з службами захисту Організацій, періодичний збір інформації щодо використання АПЗ та документування, проведення періодичного моніторингу повноти встановлення АПЗ, форму та порядок звітування перед керівництвом СКП «Київтелесервіс» та ДІКТ щодо ефективності забезпечення АПЗ тощо;

15. Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій ініціювати внесення змін до Розпорядження № 1335 визначивши в ньому обов'язки та відповідальність СКП «Київтелесервіс» щодо забезпечення Організацій антивірусним захистом, у разі відсутності у них служби захисту інформації, а також порядок взаємодії з існуючими службами захисту інформації у разі спільного адміністрування антивірусного захисту.

16. Чітко визначити повноваження працівників відповідальних за адміністрування антивірусного захисту Організацій та внести відповідні зміни до їх посадових інструкцій.

17. Визначити рівень необхідної компетентності персоналу, який виконує роботи, що впливають на результативність антивірусного захисту та за необхідності забезпечувати проведення навчання працівників для досягнення необхідної компетенції.

18. Внести зміни до положення про відділ, на який фактично покладено адміністрування антивірусного захисту, визначивши завдання в межах виконання даного процесу.

19. Розпорядчим документом СКП «Київтелесервіс» призначити відповідальних осіб за визначення очікуваної вартості предмета закупівель та передбачити обов'язковість документування даного процесу документального підтвердження

20. Розробити та затвердити регламент процесу проведення закупівель, у тому числі передбачивши у ньому методи та способи визначення очікуваної вартості закупівель.

21. При визначенні очікуваної вартості АПЗ направляти запит до виробника АПЗ для отримання інформації щодо рекомендованої ціни з метою формування орієнтовної розрахункової вартості подовження ліцензій та проведення подальших консультацій з партнерами, які безпосередньо здійснюють продаж продукції ESET (<https://eset.ua/main/partners/region/9>) та компаніями, які за результатами участі в аналогічних закупівлях пропонували найнижчі ціни на продукцію ESET.

22. Результати проведеного аналізу ринку з усіма розрахунками і отриманими матеріалами з ціною інформацією, оформлювати у вигляді звітів, аналітичних записок чи протоколів і зберігати разом з іншою тендерною документацією.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Інформація про установу, в якій проводився внутрішній аудит

Аудит проведено в СКП «Київтелесервіс», яке підпорядковано Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Код ЄДРПОУ 31815760.

Юридична адреса: 01030, м. Київ, вул. Хрещатик, 10.

Фактична адреса: 04070, м. Київ, вулиця Фролівська, 1/6, літера А (І).

Виконання обов'язків директора СКП «Київтелесервіс» в період, за який проводився аудит:

- з 01.01.2019 по 10.06.2019 – Бондаренко Сергій Олександрович (директор);
- з 11.06.2019 по 12.08.2019 - Бакаєв Олег Олександрович (розпорядження Київського міського голови від 10.06.2019 № 489);
- з 13.08.2019 по 21.05.2020 - Приступа Андрій Сергійович (розпорядження Київського міського голови від 13.09.2019 № 712);
- з 22.05.2020 по 10.02.2021 - Ващенко Олег Петрович (розпорядження Київського міського голови від 22.05.2020 № 309);
- з 11.02.2021 по теперішній час – Черніков Павло Олександрович (розпорядження Київського міського голови від 11.02.2021 № 57)

СПК «Київтелесервіс» здійснює свою діяльність на підставі статуту, затвердженого розпорядженням Київського міського голови від 17.10.2001 № 1094-МГ (у редакції розпорядження Київського міського голови від 19.11.2018 № 793).

Одним з основних завдань, визначених Статутом СПК «Київтелесервіс» є виконання заходів захисту інформації відповідно до комплексної міської цільової програми «Електронна столиця».

Предметом діяльності СКП «Київтелесервіс», що стосуються виконання вищезазначеного завдання є:

- впровадження комплексних систем захисту інформації на об'єктах інформаційної діяльності, інформаційно-телекомунікаційних систем, в тому числі і таємної інформації (пункт 3.3.42 Статуту);
- проведення атестацій та експертиз впровадження комплексних систем захисту інформації на об'єктах інформаційної діяльності, інформаційно-телекомунікаційних систем, в тому числі і таємної інформації (пункт 3.3.43 Статуту).

Відповідно до пункту 6.2.2. Статуту СКП «Київтелесервіс» зобов'язаний забезпечувати надання послуг в обсягах та якості відповідно до міських цільових програм та укладених договорів.

Об'єкт внутрішнього аудиту

Комплексна міська цільова програма "Електронна столиця" на 2019 - 2023 роки, затверджена рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року N 461/6512 (далі – МЦП «Електронна столиця»).

На виконання завдання 16 «Створення сучасної ефективної платформи управління міською інфраструктурою» заходом 16.20 МЦП «Електронна столиця» передбачено закупівлю антивірусного програмного забезпечення, що передбачає централізовану закупівлю ліцензій антивірусних програмних засобів для забезпечення захисту автоматизованих робочих місць працівників структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від зловмисного програмного забезпечення, а також щорічне забезпечення антивірусного захисту інформації, що обробляється в 32 автоматизованих системах класу "1" в режимно-секретних підрозділах Київської міської ради, виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністрацій та комунальних підприємств від несанкціонованої модифікації, перетворення, редагування або знищення.

Відповідно до розділу 2 «Аналіз поточної ситуації» МЦП «Електронна столиця» на момент її затвердження антивірусним програмним забезпеченням Eset endpoint protection advanced вже забезпечено 7000 робочих.

Рішенням Київської міської ради від 13 березня 2022 року N 4547/4588 «Про внесення змін до Комплексної міської цільової програми "Електронна столиця" на 2019 - 2022 роки» було внесено зміни до п. 16.20, відповідно до яких, закупівля антивірусного програмного забезпечення передбачає:

- централізоване придбання антивірусних програмних засобів для забезпечення захисту автоматизованих робочих місць працівників Київської міської ради, структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністрацій, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва (далі - Організації), від зловмисного програмного забезпечення;

- розширення діючого функціоналу антивірусних програм;
- щорічне забезпечення антивірусного захисту інформації, що обробляється в 32 автоматизованих системах класу "1" в режимно-секретних підрозділах Київської міської ради, виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністрацій та комунальних підприємств від несанкціонованої модифікації, перетворення, редагування або знищення.

Виконавцем заходу 16.20 «Закупівля антивірусного програмного забезпечення» МЦП «Електронна столиця» визначено Департамент інформаційно-комунікаційних технологій ВО КМР (КМДА), співвиконавцем даного заходу є СКП «Київтелесервіс».

Безпосередньо організацією закупівлі антивірусного програмного забезпечення займається відділ обслуговування програмних та апаратних комплексів СКП «Київтелесервіс», начальником якого, протягом періоду, що підлягав аудиту, був Реут Дмитро Леонідович.

Основні нормативно-розпорядчі документи, якими керується СКП «Київтелесервіс» у ході виконання заходу з закупівлі антивірусних програмних засобів для забезпечення захисту автоматизованих робочих місць працівників Київської міської ради, структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністрацій, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва є:

- Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 09.10.2017 №1250 «Про заходи щодо забезпечення захисту інформації в автоматизованих системах»;

- Положення про забезпечення захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністрацій, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва або передані до сфери управління виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), затверджене розпорядженням ВО КМР (КМДА) від 03.07.2018 р. № 1135 (далі - Положення про забезпечення захисту інформації № 1135);

- Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 03.08.2018 №1394 «Про введення в дослідну експлуатацію корпоративних інформаційних сервісів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)» (далі - Розпорядження № 1394).

АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

Питання захисту від шкідливої дії комп'ютерних вірусів в сучасних умовах є, як ніколи, актуальними.

Втрата важливої інформації, несанкціоноване розповсюдження, використання і порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації - все це ймовірні наслідки необачного ставлення до антивірусного захисту, які ставлять під загрозу безпеку (захищеність) електронних інформаційних ресурсів Організацій

Антивірусне програмне забезпечення являє собою найважливіший рівень захисту від величезної кількості проблем, що можуть виникнути на персональному комп'ютері користувача. Воно покликане захистити комп'ютер від різних видів загроз: вірусів, троянських черв'яків, шпигунських програм, рекламного програмного забезпечення (ПЗ), дозвонщиків, перехоплювачів клавіш (кейлогери), тощо.

Питання захисту інформації в КМДА, РДА, підприємствах, установах та організаціях, що належать до комунальної власності громади м. Києва регламентує Положення про забезпечення захисту інформації № 1135, згідно якого служба захисту інформації (працівники, відповідальні за захист інформації) відповідної Організації повинна забезпечити заходи з антивірусного захисту автоматизованих робочих місць використовуючи ліцензійне антивірусне програмне забезпечення.

З метою забезпечення Організацій ліцензійним антивірусним програмним забезпеченням Комплексною міською цільовою програмою «Електронна столиця» на 2019-2022 роки, затвердженою рішенням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18 грудня 2018 року № 461/6512 (зі змінами) було передбачено захід 16.20 «Закупівля антивірусного програмного забезпечення». Даний захід передбачає централізоване придбання антивірусних програмних засобів для забезпечення захисту автоматизованих робочих місць працівників Організацій. Відповідальним за закупівлю антивірусного програмного забезпечення в межах виконання даного заходу визначено СКП «Київтелесервіс».

Розподіл, активація (подовження) та адміністрування роботи антивірусного програмного забезпечення проводиться СКП «Київтелесервіс» здійснюється централізовано СКП «Київтелесервіс» з серверу керування антивірусним програмним забезпеченням ESET Protect. Ліцензійний ключ отриманий від постачальника АПЗ зберігається на сервері централізованого керування та не передається користувачам.

Відповідно додатку І до МЦП «Електронна столиця» (зі змінами) на закупівлю протягом 2019-2023 років антивірусного програмного забезпечення передбачено фінансування в розмірі 28427,7 тис. грн. за рахунок коштів бюджету м. Києва та визначено наступні результативні показники (очікуваний результат):

Назва показника	2019	2020	2021	2022	2023
витрат: обсяг видатків, тис. грн	7291,00	7003,70	3933,00	4200,00	6000,00
продукту: кількість примірників антивірусного програмного забезпечення, од.	13000	13000	12463	12500	15500
ефективності: середні витрати на придбання одного примірника антивірусного програмного забезпечення, тис. грн	0,56	0,54	0,32	0,34	0,39
якості: рівень виконання заходу, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Протягом 2019-2023 років на реалізації п. 16.20 МПЦ «Електронна столиця» відповідно до затверджених Паспортів бюджетної програми на закупівлю АПЗ було заплановано 21010,0 тис. грн., при цьому фактичні видатки на його придбання за даний період склали 16973,2 тис. грн. Детальніша інформація щодо закупівлі АПЗ зазначена в таблиці нижче.

Рік	Заплановано коштів на закупівлю АПЗ, тис. грн	Кількість АПЗ, яку заплановано придбати, од.	Фактичні видатки на АПЗ, тис. грн	Кількість придбаного АПЗ, од.
2019	7290,0	13000	3856,0	11 767 од (ESET Endpoint Protection Advanced - 10132 од., Eset Enterprise Inspector - 1635 од.)
2020	6003,7 (з врахування внесених змін до Паспорту – 5956,5)	11180 (з врахуванням внесених змін до Паспорту - 14774)	5956,5	14774 од (ESET Endpoint Protection Advanced - 12440 од.; Eset Enterprise Inspector-2300 од., ESET Security - 2од., Zillya-32 од)
2021	3932,5	12442 (з врахуванням внесених змін до Паспорту – 12463)	3329,9	ESET Endpoint Protection Advanced - 12 440 од.
2022	3932,5 (з врахування внесених змін до Паспорту – 3831,0)	13000 (з врахуванням змін– 12440)	3830,8	ESET PROTECT Entry -12440 од.
2023	4000,0 (з врахування змін – 5260,0)	12710		

За результатами планування аудиторського завдання, було визначено наступні ризики:

1. Неefективне, нераціональне та зайве використання бюджетних коштів на антивірусне програмне забезпечення, через неналежне планування потреби в АПЗ та його кількості; відсутність внутрішнього контролю з боку керівництва СКП «Київтелесервіс» та ДІКТ за процесом закупівлі АПЗ та його подальшим використанням;

2. Не в повній мірі задоволено потреби у захисті комп'ютерних мереж та систем Організацій, через недостатній рівень координації, взаємодії та інформаційного обміну між Організаціями та СКП «Київтелесервіс» щодо забезпечення АПЗ.

3. Процес забезпечення АПЗ нормативно не врегульовано, через відсутність регламенту (порядку) та нормативно-розпорядчих документів;

4. Завищення вартості АПЗ, через недотримання принципів здійснення публічних закупівель під час придбання АПЗ.

Для підтвердження/спростування ризиків було проведено: дослідження нормативно-правових актів, що регламентують діяльність СКП «Київтелесервіс», пов'язану з забезпеченням антивірусного захисту Організацій; аналіз виконання Міської цільової програми " Електронна столиця" на 2019-2022 роки; вивчення і аналізу наявних в СКП «Київтелесервіс» документів (укладених договорів, службових записок, розрахунків, технічних завдань, тендерної документації, первинних бухгалтерських документів, реєстрів бухгалтерського обліку тощо), що стосуються виконання заходу 16.20 МПЦ «Електронна столиця», дослідження інформації з веб-консоллю ESET Protect, інтерв'ю з відповідальним за виконання процесу з адміністрування антивірусного програмного забезпечення, аналіз та вибірка з аналітичного модуля bi.prozorro.org, листування з Центром інформаційної та технічної підтримки продуктів ESET, надання письмових запитів на отримання інформації та пояснень до ДІКТ та СКП «Київтелесервіс».

У ході дослідження вищезазначених ризиків нами були сформовані аудиторські знахідки з висновками та рекомендаціями, які наведені далі.

Ризик 1: Неефективне, нераціональне та зайве використання бюджетних коштів на антивірусне програмне забезпечення, через неналежне планування потреби в АПЗ та його кількості; відсутність внутрішнього контролю з боку керівництва СКП «Київтелесервіс» та ДІКТ за процесом закупівлі АПЗ та його подальшим використанням.

Дослідження:

Для дослідження визначеного ризику аудитором використовувалися наступні методичні прийоми дослідження:

- аналіз законодавчої та нормативно-методологічної бази;
- надання запитів та інтерв'ювання;
- документальна перевірка;
- аналіз баз даних;
- вибіркова перевірка;
- аналітичний огляд.

СКП «Київтелесервіс» не було надано документального підтвердження обґрунтованості потреб у кількості АПЗ, що зазначалася в розрахунках та службових записках до бюджетного запиту на відповідні роки на реалізацію заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця».

Відповідно до інформації наданої ДІКТ листом від 27.02.2023 № 075-428 кількість екземплярів антивірусної програми, які плануються до придбання, формуються з урахуванням як фактичної кількості робочих станцій та серверів, підключених до домену kmda.gov.ua, так і обсягу наданих заявок з підрозділів, які не входять до доменної мережі Київської міської державної адміністрації. У той же, надані до даного листа додатки з розрахунками потреб у закупівлі АПЗ не містять відповідних обґрунтувань щодо їх кількості та найменувань.

Через відсутність документального підтвердження та аналітичної інформації про використання АПЗ аудиторам не вдалося надати об'єктивного висновку щодо ефективного використання бюджетних коштів на придбання АПЗ за весь період протягом 2019-2022 рр.

У той же час, виходячи отриманих з веб-консоллю ESET Protect звітів про кількість активованих ліцензій, станом на 15.03.2023 року фактичне використання програмного продукту ESET Enterprise Inspector становить лише 1278 од. (56 % від закуплених), а антивірусного програмного забезпечення ESET Protect Entry 10128 од. (81,4 % від закуплених), що свідчить про неефективне використання придбаного в рамках виконання заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця» програмного забезпечення, що призвело до неефективного використання бюджетних коштів на загальну орієнтовну суму **1 278 027** грн. Крім того, встановлено факт закупівлі ліцензій АПЗ Panzor Anti-virus в кількості 900 од., активація та використання якого, протягом періоду на який воно було придбано, не було підтверджено СКП «Київтелесервіс», що призвело до неефективного використання бюджетних коштів на суму **712 890** грн.

Також, у ході аудиторських досліджень було встановлено, що в 2019 та 2020 роках, за рахунок коштів передбачених на закупівлю антивірусного програмного забезпечення, СКП «Київтелесервіс» було придбано програмний продукт моніторингу ESET Inspect на загальну суму 3 341 907 грн, закупівля якого, на думку аудиторів, не відповідає заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця», а мала здійснюватися в рамках виконання заходу 16.22 КЦП «Електронна столиця», яким, зокрема, передбачена закупівля, програмного забезпечення для створення та впровадження центру моніторингу та кібербезпеки міських сервісів, а також підвищення рівня кіберзахисту інформаційних систем м. Києва.

Знахідки:

- Аудиторська знахідка № 1.
- Аудиторська знахідка № 2.
- Аудиторська знахідка № 3.

Висновки та рекомендації за результатами дослідження даного ризику наведені в вищезазначених аудиторських знахідках

Ризик 2: Не в повній мірі задоволено потреби у захисті комп'ютерних мереж та систем Організацій, через недостатній рівень координації, взаємодії та інформаційного обміну між Організаціями та СКП «Київтелесервіс» щодо забезпечення АПЗ.

Дослідження:

Для дослідження визначеного ризику аудиторами використовувалися наступні методичні прийоми дослідження:

- надання запитів та інтерв'ювання відповідальних працівників СКП «Київтелесервіс»;
- аналіз нормативно-розпорядчих документів;
- документальна перевірка.

Аудитом було встановлено, що усі робочі станції та сервери, які знаходяться в домені kmnda.gov.ua забезпечуються АПЗ автоматично (в повній мірі). Робочі станції та сервери, які не підключені до домену kmnda.gov.ua, але підключені до опорної мережі Інтернет, можуть отримати АПЗ подавши відповідну заявку до ДІКТ, яка у разі схвалення буде передана до виконання на СКП «Київтелесервіс». У такому випадку Замовник має встановити пакет АПЗ (завантажити з сайту ESET) та агент керування ESET з конфігурацією для підключення до серверу централізованого керування АПЗ ESET Protect, в свою чергу адміністратор системи встановлює приналежність даних робочих станцій та запускає задачу активації АПЗ.

За результатами проведеного дослідження переліку фактичних користувачів АПЗ, відповідно до інформації наданої СКП «Київтелесервіс» з веб-консолі ESET PROTECT, було встановлено, що антивірусним захистом не забезпечено ряд структурних підрозділів ВО КМР (КМДА), Оболонська РДА та Київська міська рада.

Дослідити повноту забезпечення антивірусним захистом Організацій, яким АПЗ встановлено, не вдалося за можливе, через відсутність відповідних аналітичних даних в СКП «Київтелесервіс».

Знахідки:

Аудиторська знахідка № 2.

Висновки та рекомендації за результатами дослідження даного ризику наведені в вищезазначеній аудиторській знахідці

Ризик 3: Процес забезпечення АПЗ нормативно не врегульовано, через відсутність регламенту (порядку) та нормативно-розпорядчих документів.

Дослідження:

Для дослідження визначеного ризику аудиторами використовувалися наступні методичні прийоми дослідження:

- надання запитів та інтерв'ювання відповідальних працівників СКП «Київтелесервіс»;
- аналіз нормативно-розпорядчих документів;
- документальна перевірка.

Аудитом було встановлено, що розподіл закупленого антивірусного програмного забезпечення між Організаціями здійснюється СКП «Київтелесервіс» централізовано з серверу керування антивірусним програмним забезпеченням. В подальшому відділом обслуговування програмних та апаратних комплексів СКП «Київтелесервіс» забезпечується адміністрування антивірусного захисту через веб-консоль ESET PROTECT. В свою чергу, регламент (порядок) адміністрування антивірусного захисту та визначені параметри оцінки його ефективності відсутні; права та обов'язки, а також вимоги до кваліфікації працівників

СКП «Київтелесервіс», відповідальних за адміністрування антивірусного захисту, не визначені.

Знахідки:

Аудиторська знахідка № 4.

Висновки та рекомендації за результатами дослідження даного ризику наведені в вищезазначеній аудиторській знахідці

Ризик 4: Недотримання принципів здійснення публічних закупівель при проведенні закупівлі антивірусного програмного забезпечення.

Дослідження:

Для дослідження визначеного ризику аудиторами використовувалися наступні методичні прийоми дослідження:

- надання запитів та інтерв'ювання відповідальних працівників СКП «Київтелесервіс»;
- аналіз нормативно-розпорядчих документів;
- документальна перевірка тендерної документації;
- аналіз та вибірка з аналітичного модуля bi.prozorro.org;
- вибірковий аналіз закупівель АПЗ в електронній системі закупівель "Prozorro".

Аудитом було досліджено дотримання принципів здійснення публічних закупівель при визначенні очікуваної вартості закупівель АПЗ.

Правильне визначення очікуваної вартості предмета закупівлі є важливим етапом проведення закупівель. Так, закупівля повинна проводитись відповідно до принципів, викладених у статті 5 Закону, один із яких – принцип максимальної економії, ефективності та пропорційності.

На теперішній час нормативно врегульовано питання визначення очікуваної вартості закупівель на підставі наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18.02.2020 № 275, яким затверджено Примірну методику визначення очікуваної вартості предмета закупівлі (далі - Примірна методика).

Відповідно до Примірної методики при формуванні очікуваної вартості закупівлі для дотримання принципів максимальної економії та ефективності рекомендується попередньо здійснювати маркетингові дослідження, вивчення ситуації на ринку, моніторинг комерційних пропозицій потенційних постачальників товарів, надавачів послуг та виконавців робіт, як з відкритих джерел, так безпосередньо консультуючись з ними, досліджувати інформацію щодо цінового діапазону із застосуванням аналітичного модуля bi.prozorro.org, а також з інших джерел інформації, яка може бути використана для формування очікуваної вартості закупівлі.

У той же час, СКП «Київтелесервіс» на етапі визначення очікуваної вартості АПЗ не проводив аналіз ринку, а єдиним способом визначення очікуваної вартості АПЗ було направлення 3-х цінових запитів комерційних пропозицій, що не відповідає рекомендаціям описаним в Примірній методиці, порушує принцип максимальної економії та ефективності, визначений статтею 5 Закону про публічні закупівлі та призвело до завищення вартості придбаного АПЗ та неефективних витрат бюджетних коштів на орієнтовну суму 2 873 160 грн.

Знахідки:

Аудиторська знахідка № 5.

Висновки та рекомендації за результатами дослідження даного ризику наведені в вищезазначеній аудиторській знахідці

АУДИТОРСЬКІ ЗНАХІДКИ:

Аудиторська знахідка № 1	
ПРОЦЕС:	Забезпечення антивірусним захистом
ПЕРІОД ЗНАХІДКИ:	2019-2021
КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЗНАХІДКИ	
<p>Неналежне визначення потреби щодо придбання антивірусного програмного забезпечення призвело до неефективного використання бюджетних коштів на орієнтовну суму 1 634 938,4 грн, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none">- придбання невитребуваного АПЗ Panzor Anti-virus на 2019-2021 роки на суму 712 890,0 грн.;- придбання надлишкової кількості ліцензій ESET Enterprise Inspector на 2020-2023 роки на орієнтовну суму 922 048,4 грн.	
ПРИЧИНИ	
<p>Формальний підхід до планування необхідної кількості антивірусного програмного забезпечення.</p> <p>Не визначено працівників СКП «Київтелесервіс» відповідальних за забезпечення використання придбаного програмного забезпечення.</p> <p>Panzor Anti-virus не оновлюється та не підтримується розробником.</p> <p>Відсутність відповідних дій з боку працівників СКП «Київтелесервіс» (неналежне виконання посадових обов'язків) на припинення оновлення та підтримки розробником Panzor Anti-virus.</p> <p>Відсутність розпорядчих документів, що регламентують порядок розподілу та використання ПЗ Eset Enterprise Inspector та Panzor Anti-virus.</p> <p>Неналежний контроль з боку Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій за використанням СКП «Київтелесервіс» антивірусного програмного забезпечення, в рамках виконання МЦП «Електронна столиця».</p>	
ВПЛИВ ЗНАХІДКИ (ризика, втрати)	
Неефективне використання бюджетних коштів на суму 1 634 938,4 грн.	
ДЕТАЛІ ЗНАХІДКИ	
<p><i>Закупівля антивірусного програмного забезпечення Panzor Anti-virus</i></p> <p>Відповідно до протоколу засідання тендерного комітету СКП «Київтелесервіс» від 23.11.2018 № 118, на виконання листа Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій від 16.11.2018 № 075-3688 про засідання Науково-технічної ради від 16.11.2018 (протокол від 16.11.2018 № 49), до річного плану закупівель на 2018 рік було включено закупівлю антивірусного програмного забезпечення очікуваною вартістю 2 772 000, грн.</p> <p>За результатом проведення відкритих торгів СКП «Київтелесервіс» було укладено договір з ТОВ «Амріта комплексні рішення» від 26.12.2018 № ЗАК-12/022 на постачання антивірусного програмного забезпечення, з тому числі ліцензій на право користування ними, на суму 2 751 140,0 грн., з метою його встановлення (активації) СКП «Київтелесервіс» на робочих місцях (станціях) Київської міської ради, ВО КМР (КМДА), РДА, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності територіальної громади м. Києва.</p> <p>Так, відповідно до видаткової накладної № 634 від 26.12.18 та акту про приймання передачу програмної продукції від 26.12.2018 № РН-0000634 було придбано в т.ч. антивірусне програмне забезпечення Panzor Anti-virus терміном на 3 роки на 900 робочих станцій на суму 712 890,0 грн.</p> <p>Відповідно до даних бухгалтерського обліку АПЗ Panzor Anti-virus було взято на облік як нематеріальний актив на рахунок 127 балансовою вартістю 712 890,0 грн, станом на 01.01.2022 був повністю з амортизований, залишкова вартість становить 0 грн.</p> <p>У той же час, до перевірки не було надано сертифікат ліцензійності або інший аналогічний документ, який підтверджує право СКП «Київтелесервіс» встановлювати та використовувати АПЗ Panzor Antivirus в кількості 900 од. на період 2019-2021 рр.</p>	

На письмовий запит до СКП «Київтелесервіс» надати підтвердження використання антивірусного програмного забезпечення Panzor Antivirus в період 2019-2021 рр., та перелік Організацій в яких він використовувався, було отримано відповідь, що Panzor Antivirus планувалося застосовувати в КМДА для захисту серверів. Кількість ліцензій була визначена за результатом підрахунку фізичних та віртуальних серверів станом на момент укладання договору. З метою розподілу ліцензій на вказане ПЗ в доменній мережі КМДА було створено віртуальну машину для централізованої активації антивірусного ПЗ на робочих станціях користувачів та на внутрішньому корпоративному ресурсі викладено інсталяційні файли, які містять налаштування для підключення до вказаного сервісу. По факту закінчення строку дії ліцензії з метою вивільнення ресурсів на серверних потужностях вказані віртуальні машини були видалені.

В свою чергу, СКП «Київтелесервіс» не було надано до перевірки будь-якого документального підтвердження щодо встановлення та використання антивірусного програмного забезпечення Panzor Antivirus в період дії ліцензії з 2019-2021 рр.

Також, інформація про використання АПЗ Panzor Antivirus для забезпечення антивірусним захистом Київської міської ради, ВО КМР (КМДА), РДА, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності територіальної громади м. Києва відсутня в річних звітах про результати діяльності СКП «Київтелесервіс», які надавалися ним до ДІКТ та у звітах відділу обслуговування програмних та апаратних комплексів, який мав би забезпечувати адміністрування даного програмного продукту.

З метою всебічного дослідження використання СКП «Київтелесервіс» АПЗ Panzor Anti-virus Департаментом було направлено лист структурним підрозділам ВО КМР (КМДА) та РДА від 04.04.2023 № 070-6-08/583 з проханням надати інформацію щодо встановлення (надання) СКП «Київтелесервіс» АПЗ Panzor Anti-virus. У відповідь на лист була отримана інформація, що структурним підрозділам ВО КМР (КМДА) та РДА не надавалось та не встановлювалось АПЗ Panzor Anti-virus на робочі місця та сервери протягом 2019-2021 років. У той же час, відповідно до інформації викладеної в листі ДІКТ від 06.04.2023 № 075-765 АПЗ Panzor Anti-virus у 2019 році в кількості 500 одиниць було надано комунальному концерну «Центр комунального сервісу» (далі - Концерн).

В свою чергу, листом від 12.04.2023 № 02/1446, Концерн повідомив Департамент, що антивірусне програмне забезпечення Panzor Anti-virus у кількості 500 ліцензій дійсно надавалось до Концерну СКП «Київтелесервіс». У квітні 2019 р. Концерн в тестовому режимі використовував ліцензії, однак, у зв'язку із тим, що Акт встановлення антивірусного ПЗ СКП «Київтелесервіс» не було підписано, надалі дане ПЗ Концерном не використовувалось. Також, з інформації отриманої Концерном з відкритих джерел було виявлено, що 05.01.2020 р. дане ПЗ більше не функціонує та не підтримується (припинило своє існування).

Враховуючи, що на сьогодні в Україні не має офіційного дистриб'ютора компанії Panzor, а остання інформація про продаж даного антивірусу в мережі Інтернет датується 2019 роком, аудитори допускають, що з 2020 року компанія Panzor припинила оновлювати АПЗ, що унеможливило його використання СКП «Київтелесервіс» протягом 2020-2021 рр.

У той же час, керівництвом СКП «Київтелесервіс» не було забезпечено контроль ні за використанням (розповсюдженням) АПЗ Panzor Anti-virus, ні за веденням претензійної роботи з ТОВ «Амріта комплексні рішення», у зв'язку з припиненням роботи АПЗ Panzor Anti-virus з 2020 року, що призвело до неефективного використання бюджетних коштів на його придбання на суму 712 890,0 грн.

Крім того, аналізуючи зміст договору від 26.12.2018 № ЗАК-12/022 було встановлено, що відповідно п. 10.1 розділу «Гарантійні зобов'язання» строк доступу до оновлень антивірусного програмного забезпечення та оновлень антивірусних баз повинен складати не менше 12 місяців, починаючи від дати активації АПЗ. У той же час, АПЗ Panzor Anti-virus було придбано терміном на 3 роки, а в умовах договору СКП «Київтелесервіс» було визначено зобов'язання для ТОВ «Амріта комплексні рішення» щодо забезпечення належної роботи АПЗ лише протягом 2019 року, що створило ризик неможливості його

використання в 2020-2021 рр і могло стати однією з причин не використання АПЗ Panzor Anti-virus в 2020-2021 рр.

Аналіз ефективності та обґрунтованості використання коштів на закупівлю в 2020 році подовження дії ліцензії на продукт моніторингу та контролю безпеки ESET Enterprise Inspector на період 3 роки

У ході проведення в 2020 році закупівлі АПЗ (UA-2020-03-12-002088-a), тендерним комітетом СКП «Київтелесервіс», відповідно до протоколу № 53 від 10.04.2020 були внесені зміни до Тендерної документації в частині збільшення терміну подовження дії ліцензії ESET Inspector з 1 року до 3 років та зменшення його кількості з 2500 од. до 2300 од. У той же час, у протоколі № 53 відсутні обґрунтування причин щодо збільшення терміну подовження ліцензії на ESET Inspector. До перевірки не було надано підтверджень щодо погодження таких змін з ДІКТ, який є головним розпорядником та виконавцем заходу МЦП «Електронна столиця».

На думку аудиторів тендерний комітет не мав підстав для внесення зазначених змін без:

- погодження змін з ДІКТ;
- повторного обґрунтування очікуваної вартості закупівлі з урахуванням суттєвих змін предмету закупівлі.

Наведені обставини можуть свідчати про формальний підхід до проведеного дослідження очікуваної вартості та недотримання визначених статтею 5 Закону України «Про публічні закупівлі» принципів відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель.

За результатами проведеної закупівлі АПЗ СКП «Київтелесервіс» було укладено договір від 03.07.2020 № ЗАК-07/027 з ТОВ «СОФТНЕТ ГРУП» на поставку програмного забезпечення на загальну суму 5949459,0 грн., в т.ч.: подовження дії ESET Endpoint Protection Advanced в кількості 12440 од. на 1 рік – 3333298,0 грн, подовження дії ESET Enterprise Inspector в кількості 2300 од. на 3 роки - 2490072,0 грн. До перевірки надано підписаний сторонам акт приймання передачі програмної продукції № 16 від 04.08.2020 та сертифікати ліцензійності № 2020-128257 та № 2020-128254, відповідно до яких СКП «Київтелесервіс» має право встановлювати та використовувати ESET Endpoint Protection Advanced на 12440 об'єктах до 05.09.2021 та ESET Enterprise Inspector на 2300 об'єктах до 14.08.2023.

Враховуючи, що подовження ліцензії на продукт моніторингу та контролю безпеки ESET Enterprise Inspector для 2300 робочих станцій було придбано терміном на 3 роки (до 14.08.2023), а термін на який було подовжено дію ліцензії на основний продукт (АПЗ ESET Endpoint Protection Advanced), за наявності якого і забезпечується моніторинг програмним продуктом ESET Enterprise Inspector, становив 1 рік (до 05.09.2021), СКП «Київтелесервіс» було створено ризик втрати бюджетних коштів на суму 1 660 048 грн. Так, у разі придбання за результатами проведення закупівлі в 2021 та 2022 роках антивірусного програмного забезпечення іншого виробника, що передбачено умовами тендерної документації, як наслідок використання ESET Enterprise Inspector було б неможливим і призвело до втрат бюджетних коштів на вищезазначену суму. Втрати бюджетних коштів також могли виникнути у разі, якщо б захід 16.20 «Електронної столиці» не було профінансовано або профінансовано лише частково в 2021 та/або 2022 роках.

Крім того, у ході аудиту було встановлено, що на сьогодні фактичне використання ESET Enterprise Inspector становить лише 1278 од. (56 %) від закуплених в 2020 році 2300 одиниць, що на думку аудиторів може свідчити про недоцільність його закупівлі в такій кількості на довготривалий період часу, і як наслідок призвело до зайвих витрат бюджетних коштів, через неналежне планування кількості програмного забезпечення, необхідного СКП «Київтелесервіс» для моніторингу та контролю безпеки в процесі забезпечення антивірусного захисту Організації. та прийняття неефективних рішень при визначенні періоду закупівлі даного продукту (3 роки).

До перевірки не було надано підтверджуючих документів щодо використання ESET Enterprise Inspector для забезпечення моніторингу та контролю безпеки за весь період дії ліцензії. Враховуючи, що СКП «Київтелесервіс» не забезпечено документування (аналітичний облік) фактичного використання ESET Enterprise Inspector з моменту його придбання (14.08.2020) по дату, коли в ході проведення аудиту було отримано звіти про кількість активованих ліцензій, яка на 07.03.2023 та 15.03.2023 становить 1278 од. та 1275 од. відповідно аудиторі дійшли висновку, що СКП «Київтелесервіс» не було забезпечено в повній мірі використання ESET Enterprise Inspector, що свідчить про неефективне використання коштів на його придбання на орієнтовну суму **932 273,3** грн, що відповідає вартості не активованих одиниць ESET Enterprise Inspector в кількості 1000 од. за період 15.08.2020 по 14.03.2023.

Додатковим підтвердженням незабезпечення ефективного використання СКП «Київтелесервіс» ESET Enterprise Inspector є те, що в обґрунтуванні СКП «Київтелесервіс» щодо необхідності та кількості закупівлі ESET Enterprise Inspector на 2020 рік було зазначено наступне: «Для відслідковування послідовності дій зловмисного програмного забезпечення та, у разі здійснення інформаційних атак, встановлення винних осіб, існує необхідність використання аналітичної системи для контролю дій програмового забезпечення на кінцевих точках. Враховуючи зростання кількості робочих станцій в домені kmnda.gov.ua та достатньо високу вартість ліцензій такого програмного забезпечення, для забезпечення мінімального рівня безпеки достатнім є покриття біля 25 % від загальної кількості машин домену, зокрема – на підрозділах з найбільш вираженою вірусною активністю».

У той же час, відповідно до інформації наданої СКП «Київтелесервіс», на сьогодні продукт моніторингу та контролю безпеки ESET Enterprise Inspector встановлено та активовано лише в 11 організаціях: Департамент промисловості та розвитку підприємництва, Департамент транспортної інфраструктури, КП «Київтеплоенерго», Дарницька РДА, Голосіївська РДА, Шевченківська РДА, Печерська РДА, Святошинська РДА, Подільська РДА, ЦНАП Оболонської РДА, ЦНАП Дарницької РДА. Що в свою чергу може свідчити про неналежне (не в повній мірі) використання ESET Enterprise Inspector для забезпечення захисту інформації на кінцевих точках або відсутність потреби в такій кількості ESET Enterprise Inspector.

Вищезазначене свідчить про прийняття керівництвом СКП «Київтелесервіс» неефективних управлінських рішень при укладанні та виконанні договорів на закупівлю АПЗ від 26.12.2018 № ЗАК-12/022 та від 03.07.2020 № ЗАК-07/027, неналежне функціонування системи внутрішнього контролю в СКП «Київтелесервіс» та відсутність контролю з боку головного розпорядника бюджетних коштів Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій за ефективним використанням бюджетних коштів, що як наслідок призвело до неефективного використання бюджетних коштів на загальну суму **1634938,4** грн., у тому числі: через невикористання 900 од. ліцензій АПЗ Panzor Anti-virus протягом 2019-2021 рр. - **712890,0** грн., через придбання надлишкової кількості ліцензій ESET Enterprise Inspector на 2020-2023 рр. на орієнтовну суму **922048,4** грн.

Відповідно до пункту 4 статті 20 Бюджетного кодексу України відповідальний виконавець бюджетних програм у процесі їх виконання забезпечує цільове та ефективне використання бюджетних коштів протягом усього строку реалізації відповідних бюджетних програм у межах визначених бюджетних призначень. Оцінка ефективності бюджетних програм передбачає заходи з моніторингу, аналізу та контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів.

У ході щорічного звітування Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій про виконання заходу 16.20 «Здійснення заходів із закупівлі АПЗ» КМЦП «Електронна столиця» останнім зазначалась кількість придбаних одиниць АПЗ, а також інформація, що примірники антивірусного програмного забезпечення встановлені та функціонують. У той же час, кількість фактично встановлених примірників АПЗ не вказувалась, що на думку

аудиторів, може свідчити про неналежне інформування головного розпорядника про виконання заходу 16.20 бюджетної програми, що в свою чергу впливає на об'єктивність оцінювання ефективності його виконання. З іншого боку, ДІКТ, як головний виконавець бюджетної програми в рамках якої фінансуються заходи МЦП «Електронна столиця» не здійснював належний контроль за використанням придбаних СКП «Київтелесервіс» ліцензій програмного продукту ESET Enterprise Inspector, з метою забезпечення максимальної ефективності від використання бюджетних коштів на їх придбання.

ПОВ'ЯЗАНІ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

Бюджетний кодекс України, Закон України «Про публічні закупівлі»

ДОКУМЕНТИ, ДЕ ВИЯВЛЕНО ЗНАХІДКУ

Договір від 26.12.2018 № ЗАК-12/022, видаткова накладна № 634 від 26.12.18, картка рахунку 127, лист КК «Центр комунального сервісу» від 12.04.2023 № 02/1446, листи від структурних підрозділів ВО КМР (КМДА) та РДА щодо використання АПЗ Panzor, тендерна документація, затверджена протоколом від 11.03.2020 № 30, Протокол засідання ТК від 10.04.2020 № 53 та від 14.04.2020 № 60, договір від 03.07.2020 № ЗАК-07/027, звіт з ESET Protect про кількість активованих ліцензій ESET Enterprise Inspector станом на 07.03.2023 та 15.03.2023

ВІДПОВІДАЛЬНІ ПРАЦІВНИКИ, ЩО ПРИЧЕТНІ ДО ЗНАХІДКИ

Заступник директора з інформаційних технологій Петрушенко Д.П., в.о. директора Ващенко Олег Петрович, начальник відділу обслуговування програмних та апаратних комплексів СКП «Київтелесервіс» Реут Д.Л.

ПОЯСНЕННЯ УПОВНОВАЖЕНИХ ПРАЦІВНИКІВ

КОНТРАГЕНТ ПРИЧЕТНИЙ ДО ЗНАХІДКИ (назва, ЄДРПОУ)

ТОВ «Амріта комплексні рішення», 39950584

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Зміст	<p>Розглянути можливість проведення претензійно позовної роботи по договору від 26.12.2018 № ЗАК-12/022 з ТОВ «Амріта комплексні рішення», в частині відшкодування збитків на суму 475 260,0 грн, через неможливість використання АПЗ Panzor Anti-virus протягом 2020-2021 років.</p> <p>Визначити та притягнути до відповідальності осіб СКП «Київтелесервіс», які не забезпечили належне використання програмного забезпечення протягом 2019-2021 рр та не поінформували керівництво СКП «Київтелесервіс» та ДІКТ про неможливість використання Panzor Anti-virus з 2020 року.</p> <p>Впровадити контроль за використанням придбаного та переданого користувачам ПЗ (база даних користувачів ПЗ, відповідальні виконавці, звітування тощо).</p> <p>Внутрішнім розпорядчим документом ДІКТ для заходів, спрямованих на придбання програмного забезпечення, визначити одним з показників ефективності % від придбаних ліцензій, що передано користувачам та використовується.</p> <p>Забезпечити використання неактивованих ліцензій ESET Enterprise Inspector для підвищення захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах;</p> <p>Розробити та затвердити регламент впровадження та використання ПЗ Eset Enterprise Inspector, яким буде передбачено: мета та цілі впровадження, відповідальні працівники за впровадження та функціонування, завдання, обов'язки та відповідальність, обмеження та повноваження, моніторинг та звітування для оцінки ефективності, тощо.</p>
-------	--

	<p>Регламентувати процедуру визначення потреби закупівлі програмного забезпечення. Зокрема наступне: кількість програмного забезпечення має бути визначена з врахуванням обґрунтованої кількості потенційних користувачів, технічних можливостей кінцевих точок, наявність відповідних спеціалістів, можливого резерву, а також врахувати інші критерії з метою забезпечення ефективного використання бюджетних коштів.</p> <p>Затвердити внутрішнім розпорядчим документом ДІКТ (наказ, регламент, тощо) умови погодження закупівель ПЗ терміном дії ліцензії понад 1 рік:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обґрунтування доцільності більше 1 року; - Використання ПЗ надійних та перевірених виробників; - Достатня впевненість, що ПЗ може бути ефективно використане протягом всього терміну дії ліцензії.
Очікуваний результат	<p>Ефективне використання програмного забезпечення придбаного в рамках виконання МЦП «Електронна столиця»;</p> <p>Оптимізація витрат на закупівлю програмного забезпечення;</p> <p>Ефективне використання бюджетних коштів на закупівлю програмного забезпечення, уникнення ризику втрати бюджетних коштів.</p>

СТАТИСТИКА

(в тисячах грн)

Міністерства фінансів (1-ДВА)	ДФФКА				
Назва показників	Всього		Без ризику втрат	З ризиком втрат	З втратами
	К-ть	Сума	Сума	Сума	Сума
II. Відомості про виявлені недоліки/проблеми (всього), з них щодо:	6	X			1634,94
2.1. Функціонування системи внутрішнього контролю	5	X			1634,94
2.7. Надійності, ефективності та результативності інформаційних систем і технологій	1	X			

Аудиторська знахідка № 2

ПРОЦЕС: Розподіл АПЗ

ПЕРІОД ЗНАХІДКИ: 2022

КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЗНАХІДКИ

Неналежне використання АПЗ придбаного в межах виконання заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця». Понад 18% (2312 од.) закуплених в 2022 році СКП «Київтелесервіс» ліцензій АПЗ ESET Protect Entry не встановлено та не використовується, що призвело до неефективного використання бюджетних коштів з вересня 2022 по березень 2023 на орієнтовну суму **355 978,64** грн. В той же час, Київська міська рада, ряд структурних підрозділів ВО КМР (КМДА) та Оболонська РДА не забезпечені антивірусним захистом.

ПРИЧИНИ

Не забезпечено ефективного та прозорого планування потреби в закупівлі АПЗ з боку СКП «Київтелесервіс» при наданні пропозицій до паспорту бюджетної програми на відповідні роки.

Формальне відношення ДІКТ та СКП «Київтелесервіс» до визначення потреб в АПЗ.

Формальне відношення до визначення ключових показників ефективності заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця».

Відсутність розпорядчих документів, що регламентують процес централізованої закупівлі та передачі програмного забезпечення.

Відсутній контроль з боку Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій за використанням СКП «Київтелесервіс» придбаного АПЗ.

Відсутність контролю за розподілом (встановленням) АПЗ.
ВПЛИВ ЗНАХІДКИ (ризика, втрати)
<p>Неефективне використання бюджетних коштів на суму 355978,64 грн.</p> <p>Загроза порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації в Організаціях через відсутність АПЗ.</p> <p>Викривлення звітності щодо стану впровадження антивірусного захисту та його ефективності.</p> <p>Завищення потреби при плануванні кількості необхідного АПЗ.</p>
ДЕТАЛІ ЗНАХІДКИ
<p>Фактична потреба у кількості ліцензій АПЗ, яка включалась ДІКТ до паспорту бюджетної програми на відповідні роки, визначалась на підставі поданих СКП «Київтелесервіс» розрахунку до бюджетного запиту на 2019 рік, граничних показників витрат на відповідні роки (2020-2022) на реалізацію заходів МЦП «Електронна столиця», і становила на 2019 рік – 13000 од., 2020 рік – 11180 од., 2021 рік - 12442 од., 2022 рік – 13000 од., 2023 рік – 12710 од.</p> <p>У той же час, документального підтвердження обґрунтованості потреб у кількості АПЗ, що зазначалась в розрахунках та службових записках до бюджетного запиту на відповідні роки на реалізацію заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця» до перевірки не надано.</p> <p>Відповідно до інформації наданої ДІКТ листом від 27.02.2023 № 075-428 кількість екземплярів антивірусної програми, які плануються до придбання, формуються з урахуванням як фактичної кількості робочих станцій та серверів, підключених до домену kmda.gov.ua, так і обсягу наданих заявок з підрозділів, які не входять до доменної мережі Київської міської державної адміністрації. У той же, надані до даного листа додатки з розрахунками потреб у закупівлі АПЗ не містять відповідних обґрунтувань щодо їх кількості та найменувань.</p> <p>Відповідно до розділу II п. 1. Примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, затвердженої наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18.02.2020 № 275, визначення потреби в товарах, роботах, послугах (номенклатура, кількісні та якісні показники тощо) здійснюється на підставі аналізу фактичного використання товарів, робіт та послуг для забезпечення діяльності замовника у минулих періодах та з урахуванням запланованих поточних завдань замовника. У той же час, СКП «Київтелесервіс» не проводилось документування фактичного використання (встановлення) кількості ліцензій АПЗ.</p> <p>У ході аудиту було встановлено, що ДІКТ щорічно надсилає лист Київській міській раді, структурним підрозділам ВО КМР (КМДА) та РДА (далі - Організації) з проханням надати потреби у закупівлі АПЗ на наступний рік. Отримані листи з пропозиціями передаються до СКП «Київтелесервіс» для аналізу та визначення потреб в АПЗ. У той же час, до перевірки не було надано зведених аналітичних даних щодо потреб у АПЗ та документального підтвердження, що отримані від Організацій враховувалися при визначенні потреб на етапі планування та подальшої закупівлі АПЗ. Зокрема, було встановлено, що Оболонська РДА, відповідно до листів від 29.09.2021 № 104-8054 та від 30.08.2022 № 104-4284 інформувала про потребу у закупівлі антивірусного програмного забезпечення для 182 робочих станцій, проте, на сьогодні Оболонська РДА не забезпечена антивірусним захистом ESET. Наведена інформація свідчить про формальне відношення ДІКТ та СКП «Київтелесервіс» до визначення потреб в АПЗ та неналежне забезпечення АПЗ окремими Організаціями.</p> <p>Слід зазначити, що процедура планування потреб в АПЗ, його подальше встановлення, подовження чи деактивація, права та обов'язки СКП «Київтелесервіс», як адміністратора централізованого керування АПЗ та інші процеси пов'язані з виконанням заходів антивірусного захисту не регламентована внутрішнім розпорядчим документом ДІКТ чи СКП «Київтелесервіс», які є виконавцями заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця».</p>

СКП «Київтелесервіс» не ведеться належний облік встановленого АПЗ. В ході аудиту було встановлено, що в консолі керування антивірусним програмним забезпеченням на сервері Eset Protect налаштовано можливість проведення моніторингу кількості наданих ліцензій лише в онлайн-режимі (поточний стан). Періодичний збір даних про фактичну кількість встановленого (активованих) АПЗ ESET Protect Entry СКП «Київтелесервіс» не проводився, акти встановлення АПЗ з Організаціями, які були забезпечення ESET Protect Entry не склалися. Інших документів, які б підтверджували кількість встановленого (активованого) ESET Protect Entry на робочі станції та сервери Організацій до перевірки не надано. Як результат, не можливо дослідити ефективність використання придбаного протягом 2019-2022 років АПЗ.

Консоль керування Eset Protect дозволяє бачити кількість активних ліцензій згрупованих по окремим Організаціям. Проте, аудитом було встановлено, що такий облік містить помилки та не відображає достовірну інформацію щодо використання Організаціями АПЗ. Так, наприклад, до кількості ліцензій, які використовуються Департаментом культури, включено підпорядкований йому КЗ "Київський міський методичний центр закладів культури та навчальних закладів". В іншому випадку до КП «Муніципальна охорона» було включено робочі станції Департаменту муніципальної охорони; у той же час група Оболонська РДА, включає лише машини ЦНАП Оболонської РДА в м. Києві, а апарат та структурні підрозділи Оболонської РДА фактично не мають АПЗ.

Аналізуючи наданий до перевірки перелік Організацій, в яких на сьогодні активовано АПЗ, було встановлено до Київська міська рада та ряд структурних підрозділів ВО КМР (КМДА) не отримували АПЗ, яке закуповується в рамках заходу 16.20 «Електронної столиці», а саме: Департамент (центр) надання адміністративних послуг, Департамент житлово-комунальної інфраструктури, Департамент з питань державного архітектурно-будівельного контролю, Департамент з питань реєстрації, Департамент земельних ресурсів, Департамент комунальної власності, Департамент містобудування та архітектури, Департамент міського благоустрою, Департамент охорони здоров'я, Департамент охорони культурної спадщини, Управління з питань реклами.

Що стосується Організацій, які забезпечені СКП «Київтелесервіс» АПЗ, дослідити повноту їх встановлення не вдається за можливе, через відсутність таких аналітичних даних в СКП «Київтелесервіс».

Ключовими показниками ефективності виконання заходу 16.20, за якими здійснюється звітування, є кількість та вартість закуплених ліцензій, що в недостатній мірі відображають реалізацію зазначеного заходу. На думку аудиторів, крім зазначених показників, про ефективність заходу 16.20 мають свідчити, наприклад, такі показники як: % автоматизованих робочих місць та серверів Організацій забезпечених АПЗ, частка придбаного АПЗ, що було передано Організаціям в межах заходу, тощо. Як результат, відсутній належний контроль з боку ДІКТ, як головного розпорядника бюджетних коштів, за ефективністю використання коштів на реалізацію п. 16.20 МЦП «Електронна столиця» відповідно до затверджених паспортів бюджетної програми на 2019-2022 роки, чим порушено ст. 20 Бюджетного кодексу України.

Через відсутність документального підтвердження та аналітичної інформації про використання ESET Protect Entry неможливо формування об'єктивного висновку щодо ефективного використання бюджетних коштів на придбання АПЗ за весь період протягом 2019-2022 рр. Відповідно до наданого до перевірки звіту з локального консоллю управління ESET PROTECT про кількість активованих ліцензій станом на 15.03.2023 СКП «Київтелесервіс» забезпечено встановлення 10128 од. (81,4 % від 12440 од.) ліцензій АПЗ ESET Endpoint Security та ESET Server Security. У той же час, частина закупленого СКП «Київтелесервіс» АПЗ ESET Protect Entry (18,6 %) не встановлено та не використовується, що свідчить про неефективне використання бюджетних коштів на закупівлю антивірусного програмного забезпечення, щонайменше на **355 978,64** грн, що дорівнює вартості 2312 од.

ліцензій на 6 місяців, протягом яких не було забезпечено їх використання (вартість подовження 1 ліцензії АПЗ на 1 рік – 307,94 грн).

Аудитори прийшли до висновку про відсутність ефективного внутрішнього контролю за виконанням заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця», зокрема: незабезпечення ефективного та прозорого планування потреби в закупівлі, відсутність належного обліку активованого АПЗ та контролю за ефективністю його використання, що призвело до неефективного використання придбаного в межах виконання заходу 16.20 АПЗ, а саме: неефективного використання бюджетних коштів на закупівлю антивірусного програмного забезпечення щонайменше на **355 978,64** грн та не забезпечення окремих Організацій АПЗ.

ПОВ'ЯЗАНІ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

Примірна методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, затвердженої наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18.02.2020 № 275

ДОКУМЕНТИ, ДЕ ВИЯВЛЕНО ЗНАХІДКУ

Звіти з локального консоллю управління ESET PROTECT

ВІДПОВІДАЛЬНІ ПРАЦІВНИКИ, ЩО ПРИЧЕТНІ ДО ЗНАХІДКИ

Начальник відділу обслуговування програмних та апаратних комплексів СКП «Київтелесервіс» Реут Д.Л.

ПОЯСНЕННЯ УПОВНОВАЖЕНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Станом на 01.04.2023 р. ІТ фахівцям усіх підрозділів ВО КМР (КМДА) та РДА, які звернулись до СКП «Київтелесервіс», було надано інсталяційні файли та інструкції щодо встановлення антивірусного ПЗ. Згідно п. п. 2.4 п. 2 Положення про забезпечення захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах структурних підрозділів Виконавчого органу Київської міської Ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністраціях, підприємствах, установах та організаціях, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва або передані до сфери управління виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), затвердженого розпорядженням КМДА № 1135 від 03.07.2018 р., інсталяцію засобів антивірусного захисту та налаштування їх параметрів відповідно до технічної документації здійснює служба захисту інформації. Згідно п.п. 6.2 п. 6 НД ТЗІ 1.4-001-2000 Типового положення про службу захисту інформації в автоматизованій системі, затвердженого наказом Департаменту спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації Служби безпеки України від “04” грудня 2000 р. № 53 із змінами згідно наказу Адміністрації Держспецзв'язку від 28.12.2012 № 806, служба захисту інформації є штатним підрозділом організації. Враховуючи, вищенаведене, відповідальність за встановлення антивірусного ПЗ на робочих станціях та серверах підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, покладається на співробітників таких організацій. Обов'язок контролю наявності підрозділів, які не виконали вимоги вищезазначеного Положення, щодо відділу обслуговування програмно-апаратних комплексів СКП «Київтелесервіс» не визначено.

КОНТРАГЕНТ ПРИЧЕТНИЙ ДО ЗНАХІДКИ (назва, ЄДРПОУ)

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Зміст	Розробити регламент для централізованого забезпечення ПЗ та комп'ютерною технікою, яким буде передбачено планування потреб, облік інформації про хід виконання, звітування, тощо.
	Для заходів МЦП, що передбачають централізовану закупівлі ПЗ та комп'ютерної техніки визначати критерії ефективності % забезпечення планових потреб.
	Розподілити наявні (неактивовані) ліцензії АПЗ між Організаціями

Очікуваний результат	Забезпечено ефективне планування та використання програмного забезпечення та комп'ютерної техніки в рамках виконання заходів МЦП «Електронна столиця».				
СТАТИСТИКА			(в тисячах грн)		
Міністерства фінансів (1-ДВА)			ДФФКА		
Назва показників	Всього		Без ризику втрат	З ризиком втрат	З втратами
	К-ть	Сума	Сума	Сума	Сума
II. Відомості про виявлені недоліки/проблеми (всього), з них щодо:	6	X			355,98
2.1. Функціонування системи внутрішнього контролю	5	X			355,98
2.3. Планування і виконання бюджетних програм та результатів їх виконання, управління бюджетними коштами	1	X			

Аудиторська знахідка № 3	
ПРОЦЕС:	Виконання заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця»
ПЕРІОД ЗНАХІДКИ:	2019-2020
КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЗНАХІДКИ	
Фінансування заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця», яким передбачено закупівлю АПЗ для Організацій, на суму 3 341 907 грн, було використано на придбання інструменту кіберзахисту ESET Enterprise Inspector, закупівля якого відповідає заходу 16.22 МЦП «Електронна столиця» (Створення та впровадження центру моніторингу та кібербезпеки міських сервісів).	
ПРИЧИНИ	
Формальний підхід до планування з боку СКП «Київтелесервіс». Неналежний контроль з боку Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій за використанням СКП «Київтелесервіс» коштів на придбання АПЗ в рамках виконання МЦП «Електронна столиця» на 2019-2022 рр.	
ВПЛИВ ЗНАХІДКИ (ризика, втрати)	
Ризик недофінансування закупівлі АПЗ для Організацій. Викривлення статистичних показників щодо забезпечення робочих станцій та серверів АПЗ.	
ДЕТАЛІ ЗНАХІДКИ	
Заходом 16.20 МЦП «Електронна столиця» було передбачено централізовану закупівлю ліцензій антивірусних програмних засобів для забезпечення захисту автоматизованих робочих місць працівників структурних підрозділів ВО КМР (КМДА) від зловмисного програмного забезпечення. Протягом 2019 та 2020 років, у межах виконання заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця», окрім придбання антивірусного програмного забезпечення, СКП «Київтелесервіс» проводилась закупівля програмного продукту моніторингу та контролю безпеки ESET Enterprise Inspector у кількості 1635 од. та 2300 од. відповідно. Так, в обґрунтуванні закупівлі, начальником відділу обслуговування програмних та апаратних комплексів Реутом Д.Л. потреба в закупівлі ESET Enterprise Inspector зумовлена необхідністю використання аналітичної системи для відслідковування послідовності дій зловмисного програмного забезпечення, та у разі здійснення інформаційних атак, встановлення винних осіб. На думку аудиторів ESET Enterprise Inspector є інструменту кіберзахисту а не АПЗ. Зокрема, відповідно до Експертного висновку Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації від 28.08.2018 № 877 ESET Enterprise Inspector є програмним продуктом моніторингу та контролю безпеки. Програмний продукт ESET Inspector забезпечує детальний огляд загроз та мережі для ІТ-спеціалістів, які займаються управлінням ризиками	

та реагуванням на загрози, та допомагає їм виконувати швидкий та глибокий аналіз джерел інцидентів, а також дозволяє негайно реагувати на них. Для здійснення ретельного моніторингу та подальшого найщільнішого опрацювання кіберінцидентів повинна працювати команда висококваліфікованих спеціалістів з кібербезпеки. Кількість членів такої команди залежить від їх компетенції та навичок; від наявності додаткових автоматизованих інструментів (аналітичних систем, систем обліку та менеджменту, систем моніторингу та реагування тощо); а також від співвідношення кількості критичних кіберінцидентів до загальної кількості підозрілих подій. Архітектурно ESET Inspector це розширення функціоналу ESET Protect Entry в напрямку виявлення підозрілої аномальної активності з метою своєчасно попереджати про критичні та підозрілі події, надавати результати аналізу кіберінцидентів та інструменти для реагування на них. У той же час, ESET Inspector - це система класу EDR (виявлення та реагування на кінцеві точки) і відноситься до технологій кібербезпеки, яка постійно відстежує «кінцеву точку» для пом'якшення шкідливих кіберзагроз.

Отже, закупівля ESET Enterprise Inspector не відноситься до виконання заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця», що в свою чергу свідчить про прийняття керівництвом СКП «Київтелесервіс» необґрунтованих рішень щодо його закупівлі в межах виконання даного заходу.

Крім того, в звіті про виконання МЦП «Електронна столиця» щодо виконання заходів МЦП «Електронна столиця» за 2020 рік, було зазначено, що на виконання заходу 16.20 було придбаного 14742 од. антивірусного програмного забезпечення, які встановлені та функціонують. На думку аудиторів, зазначена інформація не відповідає дійсності, оскільки 2300 од. з зазначених і, не є антивірусним програмним забезпеченням, чим завищено статистичні показники щодо забезпечення робочих станцій та серверів АПЗ.

На думку аудиторів, закупівля програмного продукту ESET Inspector мала відповідати заходу 16.22 МЦП «Електронна столиця», так як його експлуатація пов'язана із забезпеченням кіберзахисту, який покладено на СКП «Київтелесервіс» відповідно до п. 3 Розпорядження № 1394. Зокрема, на виконання заходу 16.22 МЦП «Електронна столиця», наказом по СКП «Київтелесервіс» від 04.01.2022 № 1 було створено центр моніторингу та кібербезпеки міських сервісів.

Як результат, за рахунок коштів бюджету передбачених на закупівлю антивірусного програмного забезпечення, в 2019 та 2020 роках СКП «Київтелесервіс» було придбано програмний продукт моніторингу ESET Inspect, закупівля якого на думку аудиторів не відповідає заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця», а мала здійснюватися в рамках виконання заходу 16.22 МЦП «Електронна столиця», яким, зокрема, передбачено закупівля, модернізація, впровадження та підтримка обладнання та програмного забезпечення для створення та впровадження центру моніторингу та кібербезпеки міських сервісів; закупівля обладнання, програмного забезпечення та послуг для підвищення рівня кіберзахисту інформаційних систем м. Києва.

ПОВ'ЯЗАНІ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

Розпорядження № 1394

ДОКУМЕНТИ, ДЕ ВИЯВЛЕНО ЗНАХІДКУ

ВІДПОВІДАЛЬНІ ПРАЦІВНИКИ, ЩО ПРИЧЕТНІ ДО ЗНАХІДКИ

В.о. директора СКП «Київтелесервіс» Ващенко О.П., начальник відділу обслуговування програмних та апаратних комплексів Реут Д.Л.

ПОЯСНЕННЯ УПОВНОВАЖЕНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Враховуючи, що протягом 2019-2020 року в мережі КМДА не було розгорнуто окремих засобів моніторингу активності потенційно небезпечного програмного забезпечення та були відсутні можливості щодо проведення розслідування причин та шляхів виникнення уражень шкідливим ПЗ, було прийняте рішення щодо придбання вказаного програмного забезпечення.

Придбання вказаного програмного продукту було здійснено в рамках виконання завдань та заходів, визначених п. 16.20 МЦП «Електронна столиця». Основною метою придбання було додавання до системи захисту Protect функціоналу щодо розслідування причин виникнення кіберінцидентів та шляхів походження шкідливого ПЗ.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Зміст	Підвищити професійну компетенцію відповідних працівників ДІКТ, що здійснюють погодження та контроль закупівель. Закупівлю програмного продукту ESET Inspector в 2023 році здійснювати відповідно заходу 16.22 МЦП «Електронна столиця».
Очікуваний результат	Використання коштів відповідно до передбачених заходів МЦП «Електронна столиця».

СТАТИСТИКА

(в тисячах грн)

Міністерства фінансів (1-ДВА)		ДФОКА			
Назва показників	Всього		Без ризику втрат	З ризиком втрат	З втратами
	К-ть	Сума	Сума	Сума	Сума
II. Відомості про виявлені недоліки/проблеми (всього), з них щодо:					
2.1. Функціонування системи внутрішнього контролю	2	X			

Аудиторська знахідка № 4

ПРОЦЕС: Виконання заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця»

ПЕРІОД 2019-2022

ЗНАХІДКИ:

КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЗНАХІДКИ

Процес адміністрування антивірусного захисту Організацій та впроваджені політики безпеки не задокументовано. Відсутні вимоги до кваліфікації працівників СКП «Київтелесервіс», відповідальних за адміністрування антивірусного захисту Організацій.

Повноваження СКП «Київтелесервіс» щодо виконання функції адміністратора антивірусного захисту автоматизованих робочих місць працівників Організацій не визначено відповідними розпорядчими документами.

ПРИЧИНИ

Департаментом інформаційно-комунікаційних технологій не покладено на СКП «Київтелесервіс» обов'язки адміністрування АПЗ, закупленого в межах виконання заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця».

Адміністрування антивірусним захистом не передбачено положенням про відділ, на який фактично покладено його виконання.

Відсутність регламенту (порядку) адміністрування антивірусного захисту Організацій.

ВПЛИВ ЗНАХІДКИ (ризик, втрати)

Ризик несанкціонованого доступу до інформації або втрати даних Організацій через неефективну організацію антивірусного захисту.

Ризик несанкціонованого втручання працівників СКП «Київтелесервіс» в діяльність Організацій.

ДЕТАЛІ ЗНАХІДКИ

Пунктом 3.2.5. статуту СКП «Київтелесервіс» визначено, що основним з завдань є виконання заходів щодо захисту інформації відповідно до МЦП «Електронна столиця». В свою чергу, заходом 16.20 МЦП «Електронна столиця» передбачено закупівлю АПЗ шляхом централізованого придбання антивірусних програмних засобів для забезпечення захисту автоматизованих робочих місць працівників Організацій від зловмисного програмного забезпечення. За умовами договорів поставка програмного продукту СКП «Київтелесервіс»

здійснюється шляхом передачі електронними каналами зв'язку та підтверджується сертифікатом ліцензійності. В межах закупленої кількості ліцензій антивірусного програмного забезпечення СКП «Київтелесервіс» надається один ключ. В подальшому, розподіл між Організаціями здійснюється СКП «Київтелесервіс» централізовано з серверу керування антивірусним програмним забезпеченням. Процес активації Організаціям АПЗ не задокументовано. Адміністрування антивірусного захисту виконується відділом обслуговування програмних та апаратних комплексів СКП «Київтелесервіс» через веб-консоль ESET PROTECT - центру керувати продуктами ESET на робочих станціях, серверах і мобільних пристроях, які працюють у мережі.

За результатами аудиту встановлено наступне:

В положенні про відділ обслуговування програмних та апаратних комплексів не передбачено виконання заходів та завдань пов'язаних із забезпеченням антивірусним захистом КМР, структурних підрозділів ВО КМР (КМДА), РДА, підприємств, установ та організацій. Відповідно, відсутні вимоги до кваліфікації працівників задіяних в процесі адміністрування антивірусного захисту.

Крім того, відповідно до Положення про забезпечення захисту інформації № 1135 відповідальним за виконання заходів з антивірусного захисту є служба захисту інформації (працівники відповідальні за захист інформації) відповідного структурного підрозділу ВО КМР (КМДА), РДА, підприємства, установи та організації, що належить до комунальної власності м. Києва. Обов'язок СКП «Київтелесервіс» щодо забезпечення антивірусного захисту Організацій, які не мають власну службу захисту інформації даним Положенням не визначено. Так само, даним Положенням або іншим розпорядчим документом, не визначено порядок взаємодії СКП «Київтелесервіс» з Організаціями, в яких такі служби функціонують, у тому числі щодо порядку роботи з АПЗ через веб-консоль ESET, налаштування політик безпеки тощо.

Регламент процесу адміністрування антивірусного захисту Організацій в СКП «Київтелесервіс» не розроблено, чим недотримано вимоги Порядку організації системи внутрішнього контролю у виконавчому органі Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації), районних в місті Києві державних адміністраціях, підприємствах, установах і організаціях комунальної власності територіальної громади міста Києва, затвердженого розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 07.05.2020 № 690. Крім того, не визначено параметри моніторингу даного процесу. Вищезазначене створює значні ризики неналежного адміністрування антивірусного захисту та неефективного використання АПЗ.

Аудитори прийшли до висновку що система внутрішнього контролю СКП «Київтелесервіс» за процесом адміністрування антивірусного захисту Організацій містить суттєві недоліки, зокрема:

- відсутній порядок адміністрування антивірусного захисту та параметри оцінки його ефективності;
- впроваджені політики безпеки не задокументовано;
- права та обов'язки, а також вимоги до кваліфікації працівників СКП «Київтелесервіс», відповідальних за адміністрування антивірусного захисту, не визначені.

На думку аудиторів, виявлені недоліки можуть призвести до несанкціонованого доступу до інформації або втрати даних Організацій через неефективну організацію антивірусного захисту, а також несанкціонованого втручання працівників СКП «Київтелесервіс» в діяльність Організацій.

ПОВ'ЯЗАНІ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

Порядок організації системи внутрішнього контролю у виконавчому органі Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації), районних в місті Києві державних адміністраціях, підприємствах, установах і організаціях комунальної власності територіальної громади міста Києва, затвердженого розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 07.05.2020 № 690

ДОКУМЕНТИ, ДЕ ВИЯВЛЕНО ЗНАХІДКУ

Положення про відділ обслуговування програмних та апаратних комплексів, статут СКП «Київтелесервіс».

ВІДПОВІДАЛЬНІ ПРАЦІВНИКИ, ЩО ПРИЧЕТНІ ДО ЗНАХІДКИ

Керівництво СКП «Київтелесервіс»

ПОЯСНЕННЯ УПОВНОВАЖЕНИХ ПРАЦІВНИКІВ**КОНТРАГЕНТ ПРИЧЕТНИЙ ДО ЗНАХІДКИ (назва, ЄДРПОУ)****РЕКОМЕНДАЦІЇ**

Зміст	<p>Розробити регламент процесу адміністрування антивірусного захисту Організацій, визначивши в ньому наступне: відповідальних за його виконання, порядок розподілу, встановлення, обліку та подальше управління АПЗ, налаштування політик безпеки, порядок взаємодії з службами захисту Організацій, періодичний збір інформації щодо використання АПЗ та документування, проведення періодичного моніторингу повноти встановлення АПЗ, форму та порядок звітування перед керівництвом СКП «Київтелесервіс» та ДІКТ щодо ефективності забезпечення АПЗ, тощо.</p> <p>ДІКТ ініціювати внесення змін до Розпорядження № 1335 визначивши в ньому обов'язки та відповідальність СКП «Київтелесервіс» щодо забезпечення Організацій антивірусним захистом, у разі відсутності у них служби захисту інформації, а також порядок взаємодії з існуючими службами захисту інформації у разі спільного адміністрування антивірусного захисту.</p> <p>Чітко визначити повноваження працівників відповідальних за адміністрування антивірусного захисту Організацій та внести відповідні зміни до їх посадових інструкцій.</p> <p>Визначити рівень необхідної компетентності персоналу, який виконує роботи, що впливають на результативність антивірусного захисту та за необхідності забезпечувати проведення навчання працівників для досягнення необхідної компетенції.</p> <p>Внести зміни до положення про відділ, на який фактично покладено адміністрування антивірусного захисту, визначивши завдання в межах виконання даного процесу.</p>
-------	--

Очікуваний результат	<p>Нормативно врегульовано обов'язок СКП «Київтелесервіс» забезпечувати антивірусний захист Організацій.</p> <p>Процеси, які виконує СКП «Київтелесервіс» для забезпечення антивірусного захисту Організацій визначено, задокументовано та актуалізовано.</p> <p>Обов'язки працівників СВК «Київтелесервіс» щодо адміністрування антивірусного захисту Організацій чітко визначені та розподілені.</p>
----------------------	--

СТАТИСТИКА

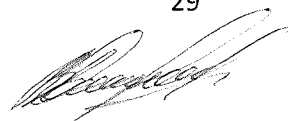
(в тисячах грн)

Назва показників	Міністерства фінансів (1-ДВА)		ДФФКА		
	Всього		Без ризику втрат	З ризиком втрат	З втратами
	К-ть	Сума	Сума	Сума	Сума
II. Відомості про виявлені недоліки/проблеми (всього), з них щодо:	3	X			
2.1. Функціонування системи внутрішнього контролю	3	X			

Аудиторська знахідка № 5

ПРОЦЕС: Проведення закупівель

ПЕРІОД ЗНАХІДКИ:	2020-2022
КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЗНАХІДКИ	
СКП «Київтелесервіс» при проведенні закупівлі антивірусного програмного забезпечення в період з 2019 по 2022 роки на загальну суму 20 365,5 тис. грн не було забезпечено дотримання принципів максимальної економії та ефективності, що призвело до завищення вартості придбаного АПЗ та неефективних витрат бюджетних коштів на орієнтовну суму 2 873 160 грн.	
ПРИЧИНИ	
Відсутній регламент проведення закупівель. Не визначено відповідальних осіб за формування очікуваної вартості закупівель та їх обов'язки.	
ВПЛИВ ЗНАХІДКИ (ризик, втрати)	
Завищення вартості закупівлі та, як наслідок, допущення зайвих витрат бюджетних коштів на придбання антивірусного програмного забезпечення.	
ДЕТАЛІ ЗНАХІДКИ	
<p>В рамках виконання заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця» тендерним комітетом СКП «Київтелесервіс» щорічно проводилась закупівля антивірусного програмного забезпечення з використанням конкурентної процедури відкритих торгів.</p> <p>Так, з метою закупівлі антивірусного програмного забезпечення СКП «Київтелесервіс» протягом 2019 року було проведено 2 процедури відкритих торгів на загальну очікувану суму 4500,0 тис. грн, протягом 2020 проведено 2 процедури відкритих торгів на загальну очікувану вартість 6003,0 тис. грн, протягом 2021 року проведено закупівлю очікуваною вартістю 5 996,0 тис. грн, в 2022 році проведено одну закупівлю очікуваною вартістю 3 866,5 тис. грн.</p> <p>Відповідно статті 5 Закону закупівля повинна проводитись з дотриманням принципу максимальної економії, ефективності та пропорційності. Задля досягнення зазначених принципів Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України наказом від 18.02.2020 № 275 затверджено Примірну методика визначення очікуваної вартості предмета закупівлі (далі - Примірна методика).</p> <p>Відповідно до Примірної методики замовник має визначати очікувану вартість в декілька етапів, одним з яких є аналіз ринку. На цьому етапі рекомендується використовувати як загальнодоступну інформацію щодо цін та асортименту товарів, робіт і послуг, яка міститься у відкритих джерелах (у тому числі на сайтах виробників та/або постачальників відповідної продукції, в електронній системі закупівель "Prozorro" тощо), так і інформацію, отриману шляхом проведення ринкових консультацій. Під час проведення ринкових консультацій замовники можуть направляти учасникам ринку повідомлення (анкети, запити, запрошення до обговорення тощо).</p> <p>У той же час, у ході проведення досліджень на підставі наданих до перевірки службових записок (з додатками) начальника відділу обслуговування програмних та апаратних комплексів Реута ДЛ. (ініціатор закупівель з АПЗ) з обґрунтуванням закупівель АПЗ, у т.ч. щодо визначення очікуваної ціни, аудиторі прийшли до висновку, що посадові особи СКП «Київтелесервіс» під час визначення очікуваної вартості закупівлі АПЗ не здійснювали аналіз ринку, оскільки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Не зверталися до виробника та офіційних дистриб'юторів; • Не проводили аналіз аналогічних закупівель на "Prozorro". <p>Згідно з Примірною методикою визначення очікуваної вартості предмета закупівлі пропонуються методом порівняння ринкових цін, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. здійснити пошук, збір та аналіз загальнодоступної інформації про ціну, у тому числі інформації про ціни товарів та послуг, що міститься в мережі Інтернет у відкритому доступі, в тому числі на сайтах виробників та/або постачальників відповідної продукції, в 	

електронній системі закупівель "Prozorro" та на аналогічних торговельних електронних майданчиках.

2. направити не менше 3-х письмових запитів цінових пропозицій (електронною поштою) виробникам, офіційним представникам та дилерам, постачальникам конкретного товару, надавачам послуг.

СКП «Київтелесервіс» визначення очікуваної вартості закупівлі АПЗ проводилось лише шляхом направлення 3-х цінових запитів комерційних пропозицій. Так, в 2020 та 2021 роках комерційні пропозиції було отримано від ТОВ «Софт Онлайн», ТОВ «Софтнет груп» та ТОВ «Компанія «Аміка». При цьому, аналізуючи інформацію з аналітичного модуля bi.prozorro.org за період з 01.01.2019 по 01.06.2021 рр. було встановлено, що ТОВ «Софтнет груп» за процедурою відкритих торгів брав участь лише у закупівлях АПЗ, які проводив СКП «Київтелесервіс», а ТОВ «СОФТ Онлайн», брав участь лише в одній закупівлі в грудні 2020 року. В 2022 році комерційні пропозиції було отримано від ТОВ «Софтнет груп», ТОВ «Кубіт» та ТОВ «Е-Лайт». Інформація про формування очікуваної вартості в 2019 р. відсутня.

При цьому, пошук, збір та аналіз загальнодоступної інформації про ціну на АПЗ, як один із способів визначення очікуваної вартості, рекомендований Примірною методикою, не використовувався.

Аудиторами було проведено дослідження на предмет визначення очікуваної вартості закупівлі в врахуванням рекомендацій Примірної методики, та встановлено наступне:

- За результатом проведеного моніторингу на аналітичному модулі bi.prozorro.org було встановлено, що кількість організацій, які беруть участь у закупівлі АПЗ за ДК 021:2015:48760000-3: Пакети програмного забезпечення для захисту від вірусів є значною.
- на сайті виробника продукції ESET розміщена інформація про Партнерів компанії, що здійснюють продаж продукції ESET (<https://eset.ua/main/partners/region/9>). На сьогодні до даного переліку внесено 30 організацій, які є партнерами вищого та середнього рівня.
- Серед зазначених партнерів значна частина бере активну участь в тендерах на закупівлю антивірусного програмного забезпечення в електронній системі закупівель «Prozorro», зокрема: ТОВ «Кубіт», ТОВ «ІТ-ДЕВЕЛОПМЕНТ», ТОВ «Сайнтіс», ТОВ «СОФТЛІСТ», ТОВ «Амайнд», ТОВ «Сілвері», ТОВ «АМ ІНТЕГРАТОР СОФТ», ТОВ «СОФТ ПРОДАКШН».
- Компанії яким було направлено цінові запити комерційних пропозицій за даними відкритих джерел не є партнерами ESET, окрім ТОВ «Кубіт».

Враховуючи вищевикладене аудиторі дійшли висновку, що не здійснення посадовими особами СКП «Київтелесервіс» аналізу ринку, відповідно рекомендацій Примірної методики, свідчить про незабезпечення впевненості у визначенні оптимальної та обґрунтованої очікувану вартість закупівлі та не гарантує проведення закупівлі АПЗ за принципом максимальної економії та ефективності.

Крім того, на думку аудиторів, при направленні цінових запитів комерційних пропозицій в першу чергу необхідно направляти запити виробникам, офіційним представникам чи дилерам виробника.

Вибірковим аналізом інформації з аналітичного модуля bi.prozorro.org було встановлено, що за результатами окремих закупівель аналогічного АПЗ, його вартість становила на 20-30% нижче, від ціни по якій АПЗ закуповував СКП «Київтелесервіс», про що зазначено в таблицях нижче:

Закупівля в 2019 році ESET Endpoint Protection Advanced

Замовник	Ціна за од.	К-ть
Казначейство (UA-2019-08-06-002873-b)	219	13521
СКП «Київтелесервіс»	296,5	10132
Різниця, %	35,4	
Сума потенційної економії, грн	785230	

Закупівля в 2020 році ESET Endpoint Protection Advanced

Замовник	Ціна за од.	К-ть
ДП "НАЕК "Енергоатом" (UA-2020-12-02-001385-b)	221,14	13521
СКП «Київтелесервіс»	267,95	12440
Різниця, %	21,17	
Сума потенційної економії, грн	582316,4	

Закупівля в 2021 році ESET Endpoint Protection Advanced

Замовник	Ціна за од.	К-ть
Казначейство (UA-2021-05-17-002140-с)	219	13521
Пенсійний фонд (UA-2021-10-04-000686-с)	197,17	22000
ДП "НАЕК "Енергоатом" (UA-2021-12-24-000964-с)	245,35	13092
середня ціна	220,5	
СКП «Київтелесервіс»	267,68	12440
Різниця, %	21,4	
Сума потенційної економії, грн	586919,2	

Закупівля в 2022 році ESET Protect Entry

Замовник	Ціна за од.	К-ть
Казначейство (UA-2022-09-26-010729-a)	237,5	13521
Пенсійний фонд (UA-2022-11-02-010160-a)	230,69	22000
середня ціна	234,1	
СКП «Київтелесервіс»	307,95	12440
Різниця, %	31,5	
Сума потенційної економії, грн	918694	

Вищевказане порівняння аналогічних закупівель АПЗ є наглядним прикладом доцільності дослідження інформації з електронної системи закупівель «Prozorro» для визначення очікуваної вартості закупівлі та залучення потенційних учасників до торгів.

Крім того, результати проведеного порівняння свідчать про не дотримання посадовими особи СКП «Київтелесервіс» принципів максимальної економії та ефективності при проведенні закупівель через неналежне дослідження та аналіз ринку АПЗ, що призвело до зайвих витрат бюджетних коштів на придбання АПЗ на орієнтовну суму **2 873 160 грн.** (в 2019 році – 785230,0 грн, 2020 - 582316,4 грн, 2021 - 586919,2 грн, 2022 – 918694,0 грн).

На думку аудиторів визначення СКП «Київтелесервіс» очікуваної вартості закупівлі АПЗ ESET лише на підставі запиту 3-х цінових пропозицій є недостатнім, і потребує проведення більш глибокого аналізу ринку:

- проведення моніторингу результатів аналогічних закупівель в електронній системі закупівель «Prozorro», у т.ч. з застосуванням аналітичного модуля bi.prozorro.org;
- запиту рекомендованої ціни на АПЗ у виробника ESET з подальшим проведенням консультацій з його Партнерами, які безпосередньо здійснюють продаж продукції.

Використання зазначених методів та інших, визначених Примірною методикою, свідчатиме про забезпечення дотримання СКП «Київтелесервіс» принципу максимальної економії та ефективності, що у свою чергу гарантуватиме проведення закупівлі АПЗ за найнижчими можливими цінами.

Слід зауважити, що відповідно до п. 3. розпорядження ВО КМР (КМДА) від 11.09.2009 № 1036 «Про деякі питання функціонування Інформаційно-аналітичної системи інтернет-

порталу «Київаудит» керівники підприємств, установ та організацій несуть персональну відповідальність за забезпечення вивчення середньоринкових цін на товари, роботи та послуги, на базі яких визначається (з врахуванням очікуваних цін, які використовувались при підготовці відповідних бюджетних запитів) допустимий рівень ціни, що повинен бути зазначений в обґрунтуванні доцільності закупівлі. В свою чергу, керівництвом СКП «Київтелесервіс» не забезпечено функціонування на належному рівні системи внутрішнього контролю, що в результаті створює ризик завищення вартості закупівлі на етапі визначення її очікуваної вартості.

ПОВ'ЯЗАНІ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

Закон України «Про публічні закупівлі», Примірний методика визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, затверджена наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18.02.2020 № 275

ДОКУМЕНТИ, ДЕ ВИЯВЛЕНО ЗНАХІДКУ

Службова записка Реута Д.Л. від 10.03.2020 з додатками, Службова записка Реута Д.Л. від 28.05.2021 з додатками, Службова записка Реута Д.Л. від 27.06.2022 з додатками.

ВІДПОВІДАЛЬНІ ПРАЦІВНИКИ, ЩО ПРИЧЕТНІ ДО ЗНАХІДКИ

В.о. директора СКП «Київтелесервіс», уповноважена особа з закупівель, начальник відділу обслуговування програмних та апаратних комплексів Реут Д.Л.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

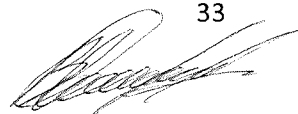
Зміст	Розпорядчим документом СКП «Київтелесервіс» призначити відповідальних осіб за визначення очікуваної вартості предмета закупівель та передбачити обов'язковість документування даного процесу документального підтвердження
	Розробити та затвердити регламент процесу проведення закупівель, у тому числі передбачивши у ньому методи та способи визначення очікуваної вартості закупівель.
	При визначенні очікуваної вартості АПЗ направляти запит до виробника АПЗ для отримання інформації щодо рекомендованої ціни з метою формування орієнтовної розрахункової вартості подовження ліцензій та проведення подальших консультацій з партнерами, які безпосередньо здійснюють продаж продукції ESET (https://eset.ua/main/partners/region/9) та компаніями, які за результатами участі в аналогічних закупівлях пропонували найнижчі ціни на продукцію ESET.
	Результати проведеного аналізу ринку з усіма розрахунками і отриманими матеріалами з ціновою інформацією оформлювати у вигляді звітів, аналітичних записок чи протоколів і зберігати разом з іншою тендерною документацією.
Очікуваний результат	Високий рівень відповідальності у ході визначення очікуваної вартості предмету закупівлі. Визначення оптимальної і обґрунтованої очікуваної вартості закупівель, запобігання завищення ціни закупівлі та неефективного використання бюджетних коштів. Забезпечення конкуренції між учасниками торгів та отримання найнижчої можливої цінової пропозиції на АПЗ.

СТАТИСТИКА

(в тисячах грн)

Міністерства фінансів (1-ДВА)	ДФОКА				
	Всього		Без ризику втрат	З ризиком втрат	З втратами
Назва показників	К-ть	Сума	Сума	Сума	Сума
II. Відомості про виявлені недоліки/проблеми (всього), з них щодо:	2	X			2873,16
2.1. Функціонування системи внутрішнього контролю	2	X			2873,16

ЗВЕДЕНА СТАТИСТИКА ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ					
(в тисячах грн)					
Міністерства фінансів (1-ДВА)			ДФКА		
Назва показників	Всього		Без ризику втрат	З ризиком втрат	З втратами
	К-ть	Сума	Сума	Сума	Сума
II. Відомості про виявлені недоліки/проблеми (всього), з них щодо:	19	X	X		4864,08
2.1. Функціонування системи внутрішнього контролю	17	X	X		4864,08
2.3. Планування і виконання бюджетних програм та результатів їх виконання, управління бюджетними коштами	1	X	X		
2.7. Надійності, ефективності та результативності інформаційних систем і технологій	1	X	X		

ВИСНОВОК

За результатами проведеного аудиту виявлено ряд суттєвих недоліків щодо реалізації заходу 16.20 Комплексної міської цільової програми «Електронна столиця» на 2019- 2022 роки в частині закупівлі антивірусного програмного забезпечення, зокрема:

1. Неналежне визначення потреби щодо придбання антивірусного програмного забезпечення призвело до неефективного використання бюджетних коштів на орієнтовну суму 1 634 938,4 грн, зокрема через придбання невитребуваного антивірусного програмного забезпечення Panzor Anti-virus на 2019-2021 роки на суму 712 890,0 грн. та придбання надлишкової кількості ліцензій ESET Enterprise Inspector на 2020-2023 роки на орієнтовну суму 922 048,4 грн.

2. Не дотримання СКП «Київтелесервіс» принципів максимальної економії та ефективності при проведенні закупівель через неналежне дослідження та аналіз ринку антивірусного програмного забезпечення, що призвело до завищення вартості придбаного антивірусного програмного забезпечення та неефективних витрат бюджетних коштів на орієнтовну суму 2 873 160 грн.

3. Фінансування заходу 16.20 МПЦ «Електронна столиця», яким передбачено закупівлю антивірусного програмного забезпечення для Організацій, на суму 3 341 907 грн, було використано на придбання інструменту кіберзахисту ESET Enterprise Inspector, закупівля якого відповідає заходу 16.22 МЦП «Електронна столиця» (Створення та впровадження центру моніторингу та кібербезпеки міських сервісів, закупівля програмного забезпечення для підвищення рівня кіберзахисту інформаційних систем м. Києва).

4. Частина придбаного в вересні 2022 року антивірусного програмного забезпечення ESET Protect Entry не була розподілена СКП «Київтелесервіс» між Організаціями та не використовувалось, що призвело до неефективного використання бюджетних коштів на орієнтовну суму 355 978,64 грн. У той же час, Київська міська рада, ряд структурних підрозділів ВО КМР (КМДА) та Оболонська РДА не забезпечені антивірусним програмним забезпеченням, в межах виконання заходу 16.20 Міської цільової програми «Електронна столиця» на 2019-2022 роки.

5. Повноваження СКП «Київтелесервіс» щодо виконання функції адміністратора антивірусного захисту автоматизованих робочих місць працівників Організацій не визначено відповідними розпорядчими документами; процес адміністрування антивірусного захисту Організацій та впроваджені у ході його виконання політики безпеки не задокументовано; відсутні вимоги до кваліфікації працівників СКП «Київтелесервіс», відповідальних за адміністрування антивірусного захисту Організацій.

Зазначені проблеми та недоліки є наслідком неефективних управлінських рішень керівництва СКП «Київтелесервіс» та відсутності належного внутрішнього контролю на усіх етапах виконання заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця»; у т.ч. і з боку Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій.

Аудиторський звіт складено в одному примірнику на 34 арк. та рекомендації на 4 арк.

Начальник відділу з питань організації системи внутрішнього контролю Департаменту внутрішнього фінансового контролю та аудиту

 Олександр ВОРОТНІЧЕНКО

ОЗНАЙОМЛЕНИЙ:
В.о. директора СКП «Київтелесервіс»
«___» _____ 2023 року

 Павло ЧЕРНІКОВ
із звітними
27.06.2023

РЕКОМЕНДАЦІЇ

за результатом внутрішнього аудиту: «Оцінка діяльності СКП «Київтелесервіс» щодо ефективності виконання Комплексної міської цільової програми «Електронна столиця» на 2019-2022 роки в частині закупівлі антивірусного програмного забезпечення».

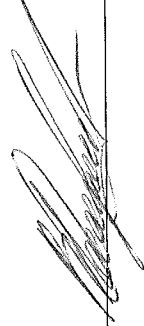
№	Рекомендовані заходи	Висновок (результат) аудиту/доказова база	Очікуваний результат
1	Розглянути можливість проведення претензійно позовної роботи по договору від 26.12.2018 № ЗАК-12/022 з ТОВ «Амріта комплексні рішення», в частині відшкодування збитків на суму 475260,0 грн, через неможливість використання АПЗ Panzorg Anti-virus протягом 2020-2021 років.	СКП «Київтелесервіс» не була проведена претензійно-позовної роботи з ТОВ «Амріта комплексні рішення», у зв'язку з припиненням роботи АПЗ Panzorg Anti-virus з 2020 року.	Відшкодування збитків до бюджету м. Києва
2	Визначити та притягнути до відповідальності осіб СКП «Київтелесервіс», які не забезпечили належне використання програмного забезпечення протягом 2019-2021 рр та не поінформували керівництво СКП «Київтелесервіс» та ДіКТ про неможливість використання Panzorg Anti-virus з 2020 року.	Прийняття керівництвом СКП «Київтелесервіс» неефективних управлінських рішень при укладанні та виконанні договорів на закупівлю АПЗ від 26.12.2018 № ЗАК-12/022 та від 03.07.2020 № ЗАК-07/027, неналежне функціонування системи внутрішнього контролю в СКП «Київтелесервіс» та відсутність контролю з боку головного розпорядника бюджетних коштів Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій за ефективним використанням бюджетних коштів, що як наслідок призвело до неефективного використання бюджетних коштів на загальну суму 1634938,4 грн., у тому числі: через невикористання 900 од. ліцензій АПЗ Panzorg Anti-virus протягом 2019-2021 рр. - 712890,0 грн., через придбання надлишкової кількості ліцензій ESET Enterprise Inspector на 2020-2023 рр. на орієнтовну суму 922048,4 грн.	Ефективне використання програмного забезпечення придбаного в рамках виконання МЦП «Електронна столиця»; Оптимізація витрат на закупівлю програмного забезпечення; Ефективне використання бюджетних коштів на закупівлю програмного забезпечення, уникнення ризику втрати бюджетних коштів.
3	Впровадити контроль за використанням придбаного та переданого користувачам ПЗ (база даних користувачів ПЗ, відповідальні виконавці, звітування тощо).		
4	Внутрішнім розпорядчим документом ДіКТ для заходів, спрямованих на придбання програмного забезпечення, визначити одним з показників ефективності % від придбаних ліцензій, що передано користувачам та використовується.		
5	Забезпечити використання неактивованих ліцензій ESET Enterprise Inspector для підвищення захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах;		
6	Розробити та затвердити регламент впровадження та використання ПЗ Eset Enterprise Inspector, яким буде передбачено: мета та цілі впровадження, відповідальні працівники за впровадження та функціонування,		

	<p>завдання, обов'язки та відповідальність, обмеження та повноваження, моніторинг та звітування для оцінки ефективності, тощо.</p>		
7	<p>Регламентувати процедуру визначення потреби закупівлі програмного забезпечення. Зокрема наступне: кількість програмного забезпечення має бути визначена з врахуванням обґрунтованої кількості потенційних користувачів, технічних можливостей кінцевих точок, наявність відповідних спеціалістів, можливого резерву, а також врахувати інші критерії з метою забезпечення ефективного використання бюджетних коштів.</p>		
8	<p>Затвердити внутрішнім розпорядчим документом ДКІТ (наказ, регламент, тощо) умови погодження закупівель ПЗ терміном дії ліцензії понад 1 рік, за наступних умов: обґрунтування доцільності більше 1 року; використання надійних та перевірених виробників ПЗ; достатня впевненість, що ПЗ може бути ефективно використане протягом всього терміну дії ліцензії.</p>		
9	<p>Розробити регламент для централізованого забезпечення ПЗ та комп'ютерною технікою, яким буде передбачено планування потреб, облік інформації про хід виконання, звітування, тощо.</p>	<p>Відсутність ефективного внутрішнього контролю за виконанням заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця», зокрема: незабезпечення ефективного та прозорого планування потреби в закупівлі, відсутність належного обліку активованого АПЗ та контролю за ефективністю його використання, що призвело до неефективного використання придбаного в межах виконання заходу 16.20 АПЗ, а саме: неефективне використання бюджетних коштів на закупівлю антивірусного програмного забезпечення щонайменше на 355 978,64 грн та не забезпечення окремих Організації АПЗ.</p>	<p>Забезпечено ефективне планування та використання та програмного забезпечення та комп'ютерної техніки в рамках виконання заходів МЦП «Електронна столиця».</p>
10	<p>Для заходів МЦП, що передбачають централізовану закупівлі ПЗ та комп'ютерної техніки визначати критерії ефективності % забезпечення планових потреб.</p>		
11	<p>Розподілити наявні (неактивовані) ліцензії АПЗ ESET Protect Entry між Організаціями.</p>		
12	<p>Підвищити професійну компетенцію відповідних працівників ДКІТ, що здійснюють погодження та контроль закупівель.</p>	<p>Фінансування заходу 16.20 МЦП «Електронна столиця», яким передбачено закупівлю АПЗ для Організації, на суму 3 341 907 грн, було</p>	<p>Використання коштів відповідно до передбачених</p>

13	Закупівлю програмного продукту ESET Inspecto в 2023 році здійснювати відповідно заходу 16.22 МЦП «Електронна столиця».	використано на придбання інструменту кіберзахисту ESET Enterprise Inspector, закупівля якого відповідає заходу 16.22 МЦП «Електронна столиця» (Створення та впровадження центру моніторингу та кібербезпеки міських сервісів)	заходів МЦП «Електронна столиця».
14	Розробити регламент процесу адміністрування антивірусного захисту Організації, визначивши в ньому наступне: відповідальних за його виконання, порядок розподілу, встановлення, обліку та подальше управління АПЗ, налаштування політик безпеки, порядок взаємодії з службами захисту Організації, періодичний збір інформації щодо використання АПЗ та документування, проведення періодичного моніторингу повноти встановлення АПЗ, форму та порядок звітування перед керівництвом СКП «Київтелесервіс» та ДІКТ щодо ефективності забезпечення АПЗ тощо;	Повноваження СКП «Київтелесервіс» щодо виконання функції адміністратора антивірусного захисту автоматизованих робочих місць працівників Організації не визначено відповідними розпорядчими документами. Процес адміністрування антивірусного захисту Організації та впроваджені політики безпеки не задокументовано. Відсутні вимоги до кваліфікації працівників СКП «Київтелесервіс», відповідальних за адміністрування антивірусного захисту Організації.	Нормативно врегульовано обов'язок СКП «Київтелесервіс» забезпечувати антивірусний захист Організації. Процеси, які виконує СКП «Київтелесервіс» для забезпечення антивірусного захисту Організації визначено, задокументовано та актуалізовано. Обов'язки працівників СВК «Київтелесервіс» щодо адміністрування антивірусного захисту Організації чітко визначені та розподілені.
15	Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій ініціювати внесення змін до Розпорядження № 1335 визначивши в ньому обов'язки та відповідальність СКП «Київтелесервіс» щодо забезпечення Організації антивірусним захистом, у разі відсутності у них служби захисту інформації, а також порядок взаємодії з існуючими службами захисту інформації у разі спільного адміністрування антивірусного захисту.		
16	Чітко визначити повноваження працівників відповідальних за адміністрування антивірусного захисту Організації та внести відповідні зміни до їх посадових інструкцій.		
17	Визначити рівень необхідної компетентності персоналу, який виконує роботу, що впливають на результативність антивірусного захисту та за необхідності забезпечувати проведення навчання працівників для досягнення необхідної компетентності.		

18	Внести зміни до положення про відділ, на який фактично покладено адміністрування антивірусного захисту, визначивши завдання в межах виконання даного процесу.		
19	Розпорядчим документом СКП «Київтелесервіс» призначити відповідальних осіб за визначення очікуваної вартості предмета закупівель та передбачити обов'язковість документування даного процесу документального підтвердження	СКП «Київтелесервіс» при проведенні закупівлі антивірусного програмного забезпечення в період з 2019 по 2022 роки на загальну суму 20 365,5 тис. грн не було забезпечено дотримання принципів максимальної економії та ефективності, що призвело до завищення вартості придбаного АПЗ та неефективних витрат бюджетних коштів на орієнтовну суму 2 873 160 грн.	Високий рівень відповідальності у ході визначення очікуваної вартості предмету закупівлі. Визначення оптимальної і обґрунтованої очікуваної вартості закупівель, запобігання завищення ціни закупівлі та неефективного використання бюджетних коштів. Забезпечення конкуренції між учасниками торгів та отримання найнижчої можливої цінової пропозиції на АПЗ.
20	Розробити та затвердити регламент процесу проведення закупівель, у тому числі передбачивши у ньому методи та способи визначення очікуваної вартості закупівель.		
21	При визначенні очікуваної вартості АПЗ направляти запит до виробника АПЗ для отримання інформації щодо рекомендованої ціни з метою формування орієнтовної розрахункової вартості подовження ліцензій та проведення подальших консультацій з партнерами, які безпосередньо здійснюють продаж продукції ESET (https://eset.ua/main/partners/region/9) та компаніями, які за результатами участі в аналогічних закупівлях пропонували найнижчі ціни на продукцію ESET.		
22	Результати проведеного аналізу ринку з усіма розрахунками і отриманими матеріалами з ціновою інформацією, оформлювати у вигляді звітів, аналітичних записок чи протоколів і зберігати разом з іншою тендерною документацією.		

Начальник відділу з питань організації системи внутрішнього контролю Департаменту внутрішнього фінансового контролю та аудиту

Олександр ВОРОТНІЧЕНКО

